

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН МЭДЭЭ

2018.07.16, ДАВАА ~ №137 (936)

~ СОЁЛТ ХҮНИЙ ӨГЛӨӨ СОНИН УНШИХААС ЭХЭЛДЭГ ~

ҮНЭ: 1000Т

Google Duplex хиймэл оюуны туршилт эхэллээ

Хиймэл оюун энэ зунаас ресторанд ширээ захиалж үсчинд цаг авдаг болно. > 4

FT Бизнес, эдийн засгийн төрөлжсөн сувар Financial Times-ийн нийтлэлүүдийг албан ёсны эрхтэйгээр хүргэж байна.

Криптовалютын талаарх СЗХ-ны байр суурь хэвээрээ гэв

Криптовалют нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй үйл ажиллагаа. > 5

Biography of Tavan Tolgoi residual coal deposits

Tavan Tolgoi contains 7.6 billion tons of coal reserve according to JORC. > 6

ОНЦЛОХ

УЛС ТӨР
ЕТГ-ын дарга З.Энхболд Режеп Тайп Эрдоаны "Ерөнхийлөгчийн албан тушаалдаа орсны ёслол"-д оролцов.
Ээлжит бус чуулган хуралдуулахыг УИХ-ын 25 гишүүн дэмжиж, гарын үсэг зуржээ.
Ватиканы нууц архивт буй Ил-хан Абагагийн захидлын эх хувийг ЭС Ц.Жамбалдоржид үзүүлэв.
Төрийн өмчийн 51-ээс доошгүй хувийн оролцоотой "Тавантолгой төмөр зам" компани байгуулна.
ЭДИЙН ЗАСАГ
Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаанд гар утаснаасаа оролцох боломжтой болно.
Fitch агентлаг Монгол Улсын урт хугацааны зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээг "В" болгон дээшлүүлэв.
Улсын хэмжээнд энэ онд 1.1 сая тонн газрын тос олборлож, экспортлоно.
Гадаад валютын албан нөөц 2017 онтой харьцуулахад гурав дахин нэмэгдэж, 3.3 сая ам.долларт хүрэв.

НИЙГЭМ
Хорио зөрчин шүлхийн бүс нутагт зорчсон 46 иргэнд 6.1 сая төгрөгийн шийтгэл ногдуулжээ.
Монголын баг ОУ-ын математикийн олимпиадаас нэг мөнгө, таван хүрэл медаль хүртэв.
Дэлхийн Инновацийн индексээр Монгол Улс 126 орноос 53-т жагслаа.
Хүүхдийн сурын харваанд дөрвөн настай хүү тавдугаар байр эзэлжээ.

ДЭЛХИЙ
Хятад улс АНУ-аас импортлох шар буурцгийн хэмжээг 11 хувь багасгах төлөвтэй байна.
Оросууд Ираны эрчим хүчинд 50 тэрбум ам.доллар оруулахаа мэдэгдэв.
Пакистаны Ерөнхий сайд асан Наваз Шарифыг авлигын хэргээр баривчилсан байна.
ОХУ ДАШТ-ий дараа хөл бөмбөгийн стадионуудыг ашиглах арга замыг хайж эхэлжээ.
АНУ-ын Холбооны нөөц америкчуудын ажиллах идэвх нэмэгдсэнийг мэдээлжээ.

ЦАГ АГААР

УЛААНБААТАР
 2018.07.16

 24° | 12°
ТҮР ЗУУРЫН БОРООТ

 Бүх эрх хуулиар хамгаалагдана ©

ХЭНЭГГҮЙ ЗАН-ХҮҮХДИЙН ОСЛЫН ГОЛ ШАЛТГААН

Сүүлийн хоёр жил хагасын хугацаанд 51 хүүхэд усанд осолдож амиа алджээ. Эцэг, эхчүүд аминаасаа илүү харж хандах учиртай алаг үрсээ хайхардаггүй нь энэ бүх осол эндэгдлийн шалтгаан болж байна. ▶ 3

УЛСТӨР
О.Баасанхүү: МАХН-аас С.Ганбаатар, Н.Энхбаяр нар дэвшихгүй

Б.Энхжаргал
 @enkhjrgjZGM

УИХ-ын гишүүн О.Баасанхүүтэй ярилцлаа. Хаврын чуулганы үр дүн, Хэнтийн 42 дусаар тойргийн нөхөн сонгууль, МАХН-ын дотоод асуудал зэрэг олон сэдвээр түүний байр суурийг сонирхсон юм.

-УИХ-ын хаврын чуулган завсарлалаа. Энэ удаагийн

ээлжит чуулганы үр дүнг та хэрхэн үнэлж байгаа вэ?

-2016 оны сонгуулийн үр дүнгээр МАН 65 суудал авсан. Үнэмлэхүй олонхид сайн болон муу талын аль аль нь байдаг. Сайн тал нь томоохон шийдвэрийг улс орныхоо төлөө зоригтой гаргах боломж бүрддэг. Муу тал нь хэт зоригтой шийдвэрээ хэтрүүлчих гээд байдаг учраас сөрөг хүчний хагуу хяналт хэрэгтэй.

▶ 2

Өрийн өсөлт шинэ зах зээлийг түгшээв

Жонотан Уитли

Гуравдугаар сар хүртэл жилийн хугацаанд дэлхий даяар өрийн хэмжээ 25 их наяд ам.доллараар өссөн бол 2018 оны эхний нэг улиралд найман их наядаар дээшилснийг Олон улсын санхүүгийн хүрээлэн мэдээллээ.

Түүнчлэн ДНБ-д харьцуулсан өрийн хэмжээ мөн адил нэмэгдэж, 318 хувьд хүрсэн нь 2016 оны гуравдугаар улирлаас хойш анх удаа ийм өндөр үзүүлэлттэй гарчээ. Энэхүү өөрчлөлтийн хурдац хийгээд хэмжээ дэлхийн санхүүгийн системд аюул учруулахуйц болсон нь сэтгэл түгшээж буй. Үүний сацуу АНУ-ын бодлогын

хүү дээшилж, ам.доллар чангарсан явдал зээлдэгчдэд эрсдэл үүсгэсний дээр дэлхийн өсөлт саарч байна. Шинэ зах зээлүүдийн хувьд ийм аюул илүү хүндээр тусна.

Дэлхийн санхүүгийн хямралын дараах арван жилд АНУ-ын Холбооны нөөц болон бусад банкууд хэт сул мөнгөний бодлого явуулсан нь шинэ зах зээлүүдэд асар их мөнгийг шахаж оруулсан юм. Allianz банкны гол зөвлөх Эл-Эриан "Капитал асар ихээр орж ирэх үед болгоомжтой байх ёстой. Ирээдүйн хямралын үрийг суулгах эрсдэл дагуулж болзошгүй" хэмээв.

▶ 7

ЭДИЙН ЗАСАГ
Зүүн өмнөд Ази ханшаа хамгаалж эхлэв

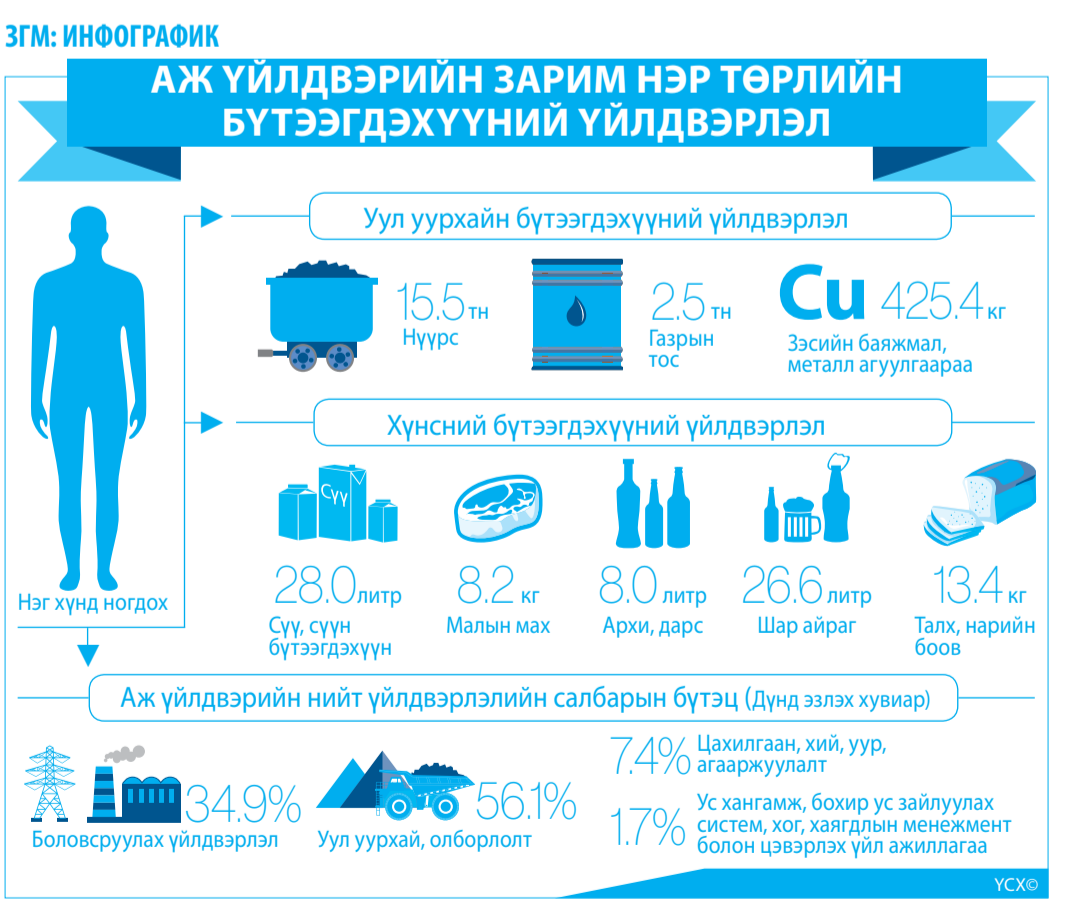
Г.Байгал
 @baigalZGM

Дэлхийн мөнгөний салхи эргэлээ. Мөнгөний зах зээлийн луужин болдог томоохон төв банкууд жанжин шугамаа өөрчилж, бодлогын жолоогоо татаж байна. Гэхдээ АНУ, Англи, Япон, Европын төв банкууд сүүлийн 10 жил замнасан бодлогоосоо нүд ирмэхийн зуур ухарсангүй. Харин аажим, алгуурхан бодлогын хүүгээ өсгөж эхэллээ. Ийнхүү мөнгөний бодлогын салхи эргэж буйтай зэрэгцээд үйлдвэрлэлийн үнээс өрхийн төсвийг хүртэл хөнддөг газрын тосны ханш чангарсаар.

Хоёр жилийн өмнө 20-30 ам.доллар хүртлээ буурч байсан түүхий газрын тосны ханш хэд дахин өсөж, өдгөө 80 ам.долларт хэлбэлзэж байна. Ийнхүү бараа үйлчилгээний үнэ, ам.доллараар ахлуулсан голлох валютын ханш чангархтай зэрэгцээд хөгжиж буй орнуудын рупи, баг зэрэг мөнгөн

тэмдэгтийн ханш суларч эхэллээ. Ялангуяа, Холбооны нөөцийн банк тэгтэй ойр байсан бодлогын хүүгээ хоёр хувь хүртэл өсгөж, цаашид ч нэмэгдүүлэхээ мэдэгдээд байгаа энэ үед Зүүн өмнөд Азийн орнууд валютын уналттай нүүр тулчихаад байна. Тиймээс мөнгөн тэмдэгтийн ханшийг хамгаалах аянд бүс нутгийн орнууд нэгдэж, бодлогын чиглэлээ эрс өөрчилж эхлэв.

▶ 5

АЛТ 1251.19 0.25%	ЗЭС 6237 0.14%	10-ЧИНГИС БОНД 94.50 0.14%	ХУРАЛДАЙ БОНД 95.21 0.15%	ГЭРЭГЭ БОНД 108.32 0.13%	АМ.ДОЛЛАР 2461.66	ЮАНЬ 372.02	РУБЛЬ 39.43
--------------------------------	-----------------------------	---	--	---------------------------------------	-----------------------------	-----------------------	-----------------------

Улс төр

УЛСӨРЧ ЯРЬЖ БАЙНА

О.Баасанхүү: МАХН-аас С.Ганбаатар, Н.Энхбаяр нар дэвшихгүй

Үндсэн хуулийн өөрчлөлтийг нэг хувь нь л эсэргүүцэж байвал битгий батал

◀1

Харамсалтай нь, өнөөгийн олонхийг бүрдүүлж буй 65 гишүүн дотроо хуваагдаад, санасан үр дүнд хүртэл ажилласангүй. Үүнд би их харамсаж байгаа. Жишээлбэл, Зөрчлийн тухай хууль, Эрүүгийн хууль, Үндсэн хуулийн зарим заалт, Сонгуулийн тухай хууль, Татварын ерөнхий хууль гээд олон асуудалд шинэчлэл, өөрчлөлт хийж ёстой байсан. Гэвч алийг нь ч хийсэнгүй. Гэсэн атлаа телевизээр элдэв худлаа сурталчилгаа хийхээс өөр үр дүнтэй ажлыг энэ УИХ болон Засгийн газар хийсэнгүй.

-Хаврын чуулганы төгсгөлд нэлээн том асуудлууд орж ирсэн. Төмөр зам, Тавантолгой орд зэрэгтэй холбоотой хэд хэдэн шийдвэр гарсан шүү дээ.

-Монгол Улс бүх зүйлээ зарж байна. Үүнийг Ерөнхийлөгч асан П. Очирбатын үеэс эхлэлтэй гэж хэлж болно. Газрын тосны ордоо ашиглуулах гэрээний заалтаа аятайхан хийчихсэн бол өнөөдөр Монгол Улс боловсруулах үйлдвэртэй болчих байлаа. Гэвч хятадуудад зүгээр л өгчихсөн. Бүхэл бүтэн 25 жил Монголын нефтийг зөөж байж, орон нутагт нь засмал зам ч тавиагүй. Саяхан Ерөнхий сайд газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн шав тависан талаар зурагтаар гарч байсан. Гэхдээ түүхий эдээ хаанаас авах вэ. Одоогийн газрын тосны тухай хуулиар “Петро Чайна Дачин Тамсаг”-аас авч болохгүй. Дараа нь Монгол Улс арай гэж эзтэй болсон. Гэтэл Фрийдланд гэдэг нөхөрт бас л Монголд

ашиггүй байдлаар өгчихсөн. Харин ч эсрэгээрээ Фрийдланд нь Монгол Улсыг арван тэрбум ам.долларын өртэй болгосон. Энэ ажлыг Монголын гурав дахь Ерөнхийлөгчөөр ажиллаж байсан Н.Энхбаяр хийсэн. Харин одоо төмөр замыг оросуудад өгөхөөр болчихлоо.

-Төмөр замыг Оросод өгөх гэж байна гэж та ямар үндэслэлээр хэлж байгаа юм бэ?

-Бодлогыг нь уншихад л ойлгоно. Монгол Улс ШХАБ-д элсэх тухай идэвхтэй ярилаа. Тэгэхдээ ШХАБ-д элсэнэ гэдэг Оросын талыг баримтлах уу, Хятадыг дагах уу гэдэг л асуудал юм. Хятадыг баримталж орвол эдийн засгийн асуудлыг ярих байх. Харин Оросыг дагавал Варшавын гэрээний орон гэдэг шиг цэрэг зэвсгийн эвсэл болох л сонирхол юм. Тиймдээ ч ОХУ-д хадаг бариад явж байна. Ийм л зөрчилтэй гадаад бодлого, удирдлага, байр суурь Монгол Улсыг тодорхойгүй байдалд оруулж байгаа юм.

-Хаврын чуулганы төгсгөлд Захиргааны ерөнхий хуулийг өөрчлөх асуудлыг Засгийн газраас оруулж ирсэн нь ихээхэн маргаан дагуулаа. Та хуульч хүний хувьд энэ хуулийн төслийн талаар ямар бодолтой байна вэ?

● **Харамсалтай нь, өнөөгийн олонхийг бүрдүүлж буй 65 гишүүн дотроо хуваагдаад, санасан үр дүнд хүртэл ажилласангүй.**

● **Төрийн алба улс төрөөс хараат бус гэдгээ Үндсэн хуульдаа тусгаад өгчих.**

● **Н.Энхбаяр, С.Ганбаатар нар бие дааж нэр дэвшинэ биз. Тэдэнд МАХН-аас нэр дэвших ямар ч боломж байхгүй.**

-Нэг талаасаа шүүгч нар нь бүтэхгүй хүмүүс байна. Нөгөө талаасаа шүүгчээс болж шүүх засаглалыг самраа гэж байгаа. Хууль зүйн сайд бүр ч бүтэхгүй. Тэр хүн өөрөө энэ салбарын сайдаар 20 жил ажилласан.

Хууль зүйн салбарын удирдлагаар ажиллаж байгаа бүх хүн өөрийнх нь дүү нар. Өөрөө л дэслэгчээ генерал хүртэл хөтлөөд явсан. Шүүгчийн туслах байхаас Дээд шүүхийн дарга болтол нь дагуулж явсан хүн бол Хууль зүй, Дотоод хэргийн сайд Ц.Нямдорж. Ингэж явахдаа хүмүүсийг барьцаалж, дарамталж байгаагүй юм бол юундаа айдаг юм. Хууль зүйн салбарыг удирдаж байгаа, өмнө нь 20 жил удирдсан хүн шударга ёсыг тогтоож чадахгүй байгаа бол би бүр ч чадахгүй. Ард түмэн бол ярих ч юмгүй болох нь. Хууль, шүүхийн салбар болж бүтэхгүй байна гэж гомдох эрхгүй хүн бол Ц.Нямдорж сайд юм.

-Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах төслийг УИХ-аас гарсан Ажлын хэсэг бэлэн болгосноо танилцуулсан. Таны гар дээр хуулийн төсөл ирсэн байх. Үндсэн хуульд оруулж буй өөрчлөлтүүдийн талаар ямар бодолтой байна?

-МАН, АН, Ерөнхийлөгч, Ерөнхий сайдад би ганц л зүйл хэлдэг. “Үндсэн хуулийг өөрчлөхөд 99 хувийн дэмжлэгтэй ч нэг хувийн эсэргүүцэлтэй л байвал битгий батал” гэж.

Гадныхны гар хөлөөр Өмнөговь, Ховд, Баян-Өлгий зэрэг аймгийг Монгол Улсаас салан тусгаарлуулах янз бүрийн бодлого явдаг юм байна. Украин шиг улс

С.Батсайхан / ЗГМӨ

дотор нь нийгэм, эдийн засгийн цөхрөө өгөөд, хямрал үүсгэхийг гэдгээс болгоомжлох ёстой. Ленинээс жишээ авахад Германаас мөнгө авч ирээд л Хаант Оросод хувьсгал хийж байсан. Үндсэндээ тэр нь хувьсгал биш хядлага байсан юм. Өөрөөр хийлбэл, өшөө хорслоо тэгж тайлсан гэсэн үг. Яагаад гэвэл Хаант Оросын засаг төрсөн ахыг нь хөнөөчихсөн учраас Ленин нярай хүүхдийг хүртэл цаазалж байсан хүн. Харин түүний ах нь одоогийнхоор бол террорист л байсан байхгүй юу. Түүн шиг гадаадад байгаа хүмүүс Монголд ирээд Үндсэн хуулиар далимдуулж үндэстний тусгаар тогтнолыг алдагдуулах, өөрийн шуналаа хангах гээд байна. Тиймээс миний дээр хэлсэн субъектууд 100 хувь дэмжиж байгаа гурван заалт л байгаа. Түүнийг батлаад бусдыг нь оролдох зэрэггүй.

-Тэр гурав нь яг ямар заалт юм бол?

-Сонгууль бүрийн дараа ялсан нам нь өмнө нь ажиллаж байсан төрийн албан хаагчдыг халаад өөрсдөө томилгоо хийдэг. Тиймээс төрийн алба улс төрөөс хараат бус гэдгээ Үндсэн хуульдаа тусгаад өгчих. Хоёрдугаарт, хотын асуудал. Бид хотожсон, суурин нийгэмтэй байга гэж байгаа бол Үндсэн хуульдаа хотын статусыг оруулчих. Харин эцэст нь сонгуулийн тогтолцооны асуудал. Монгол Улс ардчилсан хувьсгалаас хойш 28 жил сонгууль явуулаа. Тэгэхдээ 6-7 удаа сонгуулийн хуулиа өөрчилсөн байдаг. Тиймээс Үндсэн хуульдаа сонгуулийн тогтолцоогоо суулгаад өгчих. Эхний жилдээ тэр хуулийг баталсан эрх баригчид нь ялаг. Харин дараа дараагийн сонгуульд дүрэм нь тодорхой юм чинь бусад намууд ялна. Тэгэхгүй бол ялсан нам нь дараагийн сонгуульд яаж дахин амьд үлдэх вэ гэдгээ тооцож, сонгуулийн тогтолцоог боловсруулаад байна.

-МАХН-ын дотоод зөрчил юу болсон бэ. УДШ дээр та болон Н.Энхбаяр дарга тус тусдаа намын дүрмийн болон даргын шинэчлэлтэй холбоотой бичиг өгөөд байгаа. Энэ асуудал шийдэгдсэн үү?

-Намд дүрэм бий. Бага хурал гэж бий. Бага хурлын 139 хүний 104 нь намын их хурлаа хийгээд Н.Энхбаяр даргыг намын дарга болгоё гэсэн. Гэтэл Н.Энхбаяр гэдэг хүн “Нам бол би. Дүрэм гэдэг би. Мөнгө гэдэг би” гэж хэлээд Бага хурлын шийдвэрийг зөвшөөрөөгүй. Тэгээд өнөөдөр ээлжит бус их хурал хийнэ гээд ярьж явна. Мөн намын Бага хурлаас УИХ-ын сонгуульд хүнээ дэвшүүлдэг.

-Тэгэхээр удахгүй болох Хэнтгийн нөхөн сонгуульд Бага хурлын шийдвэрээр нэр дэвшигч тодорно гэсэн үг үү?

-Н.Энхбаяр гэдэг хүн өөрөө ч дэвших юм шиг, С.Ганбаатарыг

дэвшүүлэх ч юм шиг зүйл яриад яваад байгаа. Дур эзэнээ голохгүй, дунд чөмөг сүүжээ голохгүй гэдэг шиг л юм болж байна. Гэхдээ Бага хурлын 104 гишүүн эсрэг байр суурьтай байгаа. Тэдэнтэйгээ эхлээд учраа олж, уучлалт гуйх ёстой. Мөн албан тушаал, намын даргын тамгаа өг. Арав гаруй жил төрийн өндөр дээд албан тушаалд ажиллаж, дараа нь нам

удирдаж яваа хүн. Одоо болно гэж Н.Энхбаяр даргад хэлэе. Ямар ч байсан дүрмийн дагуу Бага хурлын гишүүд намын даргаас илүү эрх мэдэлтэй байдаг.

-Тэгэхээр Хэнтгийг Н.Энхбаяр, С.Ганбаатар хоёрын хэн нэгэн нь дэвшлээ гэхэд Бага хурал дэмжээгүй гэдэг шалтгаанаар СЕХ бүртгэхгүй байх асуудал үүсэж болох нь ээ?

-Тийм. Манай Бага хурлын гишүүд лав дэмжихгүй. Бид өөр хүн дэвшүүлнэ.

-Хэнийг?

-“Хасу Мегавайт” компанийн хүн байгаа. Сая манай намаас хийсэн судалгаагаар тэр хүн бусад нэр дэвших магадлалтай бүх хүнээс илүү өндөр рейтингтэй байсан.

Хууль зүйн салбарын талаар гомдол хэлэх эрхгүй хүн бол Ц.Нямдорж сайд

-Та нэрийг нь хэлж болох уу. Тус компанийн захирал юм уу?

-Эхний ээлжинд Хэнтгид ажилладаг хүн гэдгийг нь л хэлэе. Тэр нутгийнхан бол андахгүй. Ямар ч байсан бид тэр хүнтэй очиж уулзана.

-Тэгэхээр өөрөө нэр дэвших саналаа та бүхэнд хэлээгүй гэсэн үг үү?

-Хэлээгүй. Бид хадаг барьж очих гээд байна. Яагаад гэвэл бидний хийсэн судалгаагаар тэр хүн бусдаасаа хамаагүй өндөр рейтингтэй гарсан байгаа. Харин Н.Энхбаяр, С.Ганбаатар нар бие дааж нэр дэвшинэ биз. Тэдэнд МАХН-аас нэр дэвших ямар ч боломж байхгүй. [ЗГМ]

ТЕНДЕРИЙН УРИЛГА-2

Огноо : 2018.07.16

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН НЭР: Удирдлагын нэгдсэн төвийн барилгын гадна цахилгааны шугам сүлжээний угсралтын ажил гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах-2.
ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ДУГААР/ГЭРЭЭНИЙ ДУГААР: УСУГ-АУ-2018-86

Ус сувгийн удирдах газар эрх бүхий тендерт оролцогчдоос **Удирдлагын нэгдсэн төвийн барилгын гадна цахилгааны шугам сүлжээний угсралтын ажил гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах цахим тендер** ирүүлэхийг урьж байна.

Тухайн тендерт эргэж төлөгдөхгүй нөхцөлтэйгээр **50,000 /тавин мянган/** төгрөгний цахим тендерийн хураамж төлж оролцоно. Тендер нь түүнийг нээсэн өдрөөс эхлэн **45 хоногийн** дотор хүчинтэй байна.

Тендерт оролцогч нь Санхүүгийн болон туршлагын дараах шаардлагыг хангасан байна.

Үүнд:

Сүүлийн 2 жил буюу 2016, 2017 онуудын Аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан ирүүлнэ. Сүүлийн 2 жилд буюу 2016, 2017 онуудад ижил төстэй гэрээ хийсэн тухай мэдээлэл ирүүлнэ. Борлуулалтын орлого нь сүүлийн 2 жил /2016, 2017/ тус бүр тухайн ажлын төсөвт өртөгөөс дээш байх.

Тендерийн хамт **7,600,000 /долоон сая зургаан зуун мянган/** төгрөгийн тендерийн баталгаа ирүүлнэ.

Хүчинтэй байх хугацаа: 2018 оны 10 дугаар сарын 28-ны өдрийг дуустал.

Тендерийг **2018 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 10 цаг 00 минутаас** өмнө цахим системээр тендерийн материалаа ирүүлэх ба нээлтэд оролцох хүсэлтэй тендерт оролцогчдыг байлцуулан тендерийг **2018 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 10 цаг 30 минут**-аас нээнэ.

Сонирхсон этгээд тендерийн баримт бичиг болон бусад мэдээллийг доорх хаягаар авч болно.

Хаяг: Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, Ус Сувгийн Удирдах газар, Токиогийн гудамж-5 өөрийн байр, Р.Батсүрэн Утас: 70157018-223

ТЕНДЕРИЙН УРИЛГА-2

Огноо : 2018.07.16

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН НЭР: Ус сувгийн удирдах цагаан давс нийлүүлэгчийг сонгон шалгаруулах-2.
ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ДУГААР: УСУГ-БМ-2018-109

Ус сувгийн удирдах газар эрх бүхий тендерт оролцогчдоос **Цагаан давс нийлүүлэгчийг сонгон шалгаруулах тухай битүүмжилсэн тендер** ирүүлэхийг урьж байна.

Тухайн тендерт эргэж төлөгдөхгүй нөхцөлтэйгээр **50,000 /тавин мянган/** төгрөгний цахим тендерийн хураамж төлж оролцоно.Тендер нь түүнийг нээсэн өдрөөс эхлэн **45 хоногийн** дотор хүчинтэй байна.

Тендерт оролцогч нь Санхүүгийн болон туршлагын дараах шаардлагыг хангасан байна.

Үүнд:

Сүүлийн 2 жил 2016, 2017 онуудын Аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан ирүүлнэ. Сүүлийн 2 жилд 2016, 2017 онд ижил төстэй гэрээ хийсэн тухай мэдээлэл ирүүлнэ. Борлуулалтын орлого нь сүүлийн 2 жил тус бүр төсөвт өртгийн 80%-с дээш байх.

Тендерийн хамт **2,200,000 /хоёр сая хоёр зуун мянган/** төгрөгийн баталгаа ирүүлнэ.

Хүчинтэй байх хугацаа: 2018 оны 10 дугаар сарын 28-ний өдрийг дуустал.

Тендерийг **2018 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 14 цаг 00-аас** өмнө цахим системээр тендерийн материалаа ирүүлэх ба нээлтэд оролцох хүсэлтэй тендерт оролцогчдыг байлцуулан тендерийг **2018 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 14 цаг 30 минут**-аас нээнэ.

Гадаадын этгээд тендер ирүүлэх эрхгүй.

Сонирхсон этгээд тендерийн баримт бичиг болон бусад мэдээллийг доорх хаягаар авч болно.

Хаяг: Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, Ус Сувгийн Удирдах газар, Токиогийн гудамж-5 өөрийн байр, С.Чинбаатар Утас: 70157019-223

[ЗГМ СӨНИН]

“Засгийн газрын мэдээ” сонин нь ардчилсан, шударга ёс, хүний эрхийг дээдэлж, чөлөөт сэтгүүл зүйн хэм хэмжээг бүрнээ сахин, олон ургальч үзлийг илэрхийлэх мэдээллийн индэр байж, нийт Монгол үндэстний ойлголцол, эв нэгдлийг бэхжүүлэхийг эрхэм зорилго болгоно.

ТҮЗ-ийн дарга
Эрдэнэбаатарын ДОЛГИОН

Ерөнхий эрхлэгч
Баатарын ДУЛАМХОРЛОО

Зөвлөх
Шатарбалын ДАВААДОРЖ

Орлогч эрхлэгч
Лхагважавын СУГАРМАА
Утас: 99903584

РЕДАКЦ

Улс төр, нийгэм, эрэн сурвалжлах мэдээллийн алба
Эдитор Б.Энжжаргал
Утас: 99901621

Эдийн засаг, уул уурхайн мэдээллийн алба
Эдитор Б.Баяртөгтох
Утас: 99901532

Цахим контент, бүтээлч үйлдвэрлэлийн алба
Эдитор Г.Баярсайхан
Утас: 99903574

ЗАР СУРТАЛЧИЛГАА

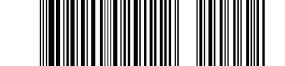
Утас: 99903581
99903578
99909472
99907843

ХАЯГ

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
I хороо, Энхтайвны өргөн чөлөө,
“Блю Скай тауэр” 407 тоот
Улсын бүртгэлийн дугаар. 1024
Утас: 70103131,
Факс: 7010606

ЦАХИМ ХУВИЛБАР
ubinfo.mn

Дугаарын удирдагч
Б.Энжжаргал

86638000429112 00936

Нийтлэлчийн булан

Хэнэггүй занд ухамсар суулгахын тулд хэчнээн үрс хорвоог орхих ёстой бэ

З.Цэлмэг
@tselmegZGM

Баяр наадмын өмнөхөн бага насны хүүхдүүд бараг өдөр дараалан цаг бусаар өөд болсон. Тэдний араас олон нийтийн сүлжээгээр сүртэй нь аргагүй халаглаж байсан харуусал, эмгэнэл баяр наадмын хөл хөөрцөгт дарагдаж, монголчууд нүдээ аньж, чихээ бөглөөд хэд хоног сайхан наадлаа. Эмгэнэлтэй нь энэ их баяр хөөрийн дунд дахин нэг хүүхэд усанд осолдож хорвоог орхив.

Аав, ээжийнхээ гараас хөтлөөд, шулганаад явдаг насан дээрээ усанд осолдож, нас барсан хүүхдийн тоо он гарснаас хойш 10 болоод байна.

Өнгөрсөн бямба гарагт Туул голд дөрвөн настай эрэгтэй хүүхэд осолдож нас барсан бол зургадугаар сарын 27-нд мөн Маршалын гүүр орчимд 10 настай эмэгтэй хүүхэд усанд живж амиа алдсан харамсалтай тохиолдол гарсан.

Цагдаа болон онцгой байдлын газраас дулааны улирал эхлэнгүүт иргэдэд үер уснаас болгоомжлохыг анхааруулж, хэвлэл мэдээллийнхэн ч түүнийг нь эрвийх дэрвийхээрээ мэдээлдэг. Мөн аврах албаныхан зуны турш эргүүл хийж, дуудлагаар үйлчилдэг ч осол эндэгдэл багасах янз огт алга. Наадмын өмнөхөн, үерлээд улаанаар эргэлдэж буй Хэрлэн голын эрэг дээр 2-3 хүн жижиг, том нийлсэн зургаан хүүхдээ тэр чигт нь мартаж, гар утсаа маажалд хэвтэж байхтай таарав. Ач, эзэгнэ дагуулаад явж байгаа болов уу гэмээр нас тогтсон хүмүүс харагдсан, уг нь. Гэвч хараажаар үертэй, эрэг нь огцом Хэрлэн гол үр, хүүхдийг минь урсгаад аваад явчих вий гэсэн анхаарал болгоомж тэдэнд алга. Хүүхдүүдийн хамгийн том нь 10-12 насных, бага нь хөлд ороод удаагүй бололтой тэнтэр гунтар алхах нь юу юугүй л эрэг рүү хальтраад орчих вий гэмээр эв хавгүй харагдсан. Бидний хэдэн нөхөд хүүхдүүдийг хараад тайван сууж чадахгүй, гол руу хамаагүй ойртож болохгүй шүү

Оны эхний хагас жилийн байдлаар усанд осолдож, халуун амиа алдсан таван хүн тутмын нэг нь хүүхэд байна.

Б.Батдорж / ЗГМӨ

Хэнэггүй зан-хүүхдийн ослын гол шалтгаан

гэдгээс өөрөөр болгоомжлуулах учраа олоогүй юм. Хэдийгээр хүүхдүүд аюулд ойрхон байсан ч аз болж тэдэнд муу зүйл тохиолдоогүй.

Гэвч сониуч зандаа хөтлөгдөн голд осолдсон хүүхдийн тоо жилд 10, 20-оор тоологддог. 2016 онд 25, 2017 онд 16 хүүхэд усанд осолдон нас барсан нь ЦЕГ-ын статистикт бий. Харин оны эхний хагас жилийн байдлаар усанд осолдож, халуун амиа алдсан таван хүн тутмын нэг нь хүүхэд байна. Долдугаар сарын 13-ны байдлаар усны ослын тохиолдол 12 аймгийн 27 сум, нийслэлийн дөрвөн дүүрэгт 39 удаа гарч, 48 хүн амиа алдсаны ес нь хүүхэд, 39 нь насанд хүрэгсэд байгаа талаар ОБЕГ мэдээллээ. Иргэдийн анхаарал болгоомжгүй байдал, бага насны хүүхдээ хараа хяналтгүй орхих, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ гол усанд орсноос осолдог гэдгийг ОБЕГ анхааруулдаг. Ерөөс тус газарт хандаж буй иргэдийн дуудлагын дийлэнхийг усанд осолдсон

● **Сониуч зандаа хөтлөгдөн голд осолдсон хүүхдийн тоо жилд 10, 20-оор тоологддог.**

● **2016 онд 25, 2017 онд 16 хүүхэд усанд осолдон нас барсан.**

● **Аминаасаа илүү харж хандах учиртай алаг үрсээ мартаад байгаа нь энэ бүх осол эндэгдлийн шалтгаан болжээ.**

тохиолдол эзэлдэг байна. Иргэд анхаарал болгоомжоо дээшлүүлэхгүй, үр хүүхдээ голын эрэг дээр мартаж, өөрсдөө зугаацаж, биеийн амрыг харж хэвтдэг байдал өөрчлөгдөхгүй байгаа нь юутай харамсалтай.

Монголд хүүхэд эндэх олон шалтгаан бий. Эхийнхээ хэвлийд хүн болж чадаагүй нь жилд 500 хүрч байгаа бол таван нас хүртлээ 1300 гаруй нь энддэг гэх эрүүл мэндийн статистик бий. Эдний тэн хагасаас илүү нь нэг хүртэлх насандаа амьсгал болон мэдрэлийн тогтолцооны эмгэг, төрөлхийн гажиг, ходоод гэдэсний өвчнөөр хорвоог орхидог аж. Харин үлдсэн нь золгүй байдлаар эндэж байгаагийн дийлэнх нь эцэг, эхийн хараа хяналтгүй байдлын хар гай, ээлгүй орчны балаг гэлтэй. Тухайлбал, Гэмтэл, согог судлалын үндэсний төвийн Түлэнхийн тасагт жилд 0-5 насны 2500 гаруй хүүхэд түлэгдэлтийн улмаас яаралтай түргэн тусламж авч эмчлүүлдэг. Үүний 80 хувь нь халуун тогоонд түлэгдсэн байдаг бөгөөд энэ бол цэвэр эцэг, эхийн хариуцлагагүй байдалтай холбоотой гэдгийг нийслэлийн Цагдаагийн газрын ахлах мэргэжилтэн, цагдаагийн хошууч А.Батсүх хэллээ. Тэрбээр "Цагдаа

болон холбогдох байгууллага эрвийх, дэрвийхээрээ хүүхдийн осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх ухуулга, сурталчилгаа явуулж байна. Гэвч нөгөө талаас хүүхдийн аюулгүй байдлыг тэдний хууль ёсны асран хамгаалагч болох эцэг, эхийн хариуцлагаас салгаж ойлгох аргагүй" гэв.

Түүнчлэн энэ жилийн баяр наадмаар нийслэлийн хэмжээнд, наадмын тайлбайд 64 хүүхэд төөрч, алга болсныг цагдаагийн алба хаагчид олж, эцэг, эхэд нь хүлээлгэж өгсөн. Мөн орон нутгийн замд гарч буй осол, унаач хүүхдүүдийн бэртэл гэмтэл, эцэг, эхчүүд голын эрэгт үр хүүхдээ умартан, зугаацаж цэнгэхээ урьтал болгодогос "Цагаан сар ба хар нулимс"-тай адил эмгэнэлт хувь тавилан найр наадам ид хавтгайрсан зуны дэлгэр цагт монголчуудад тохиолддог бололтой.

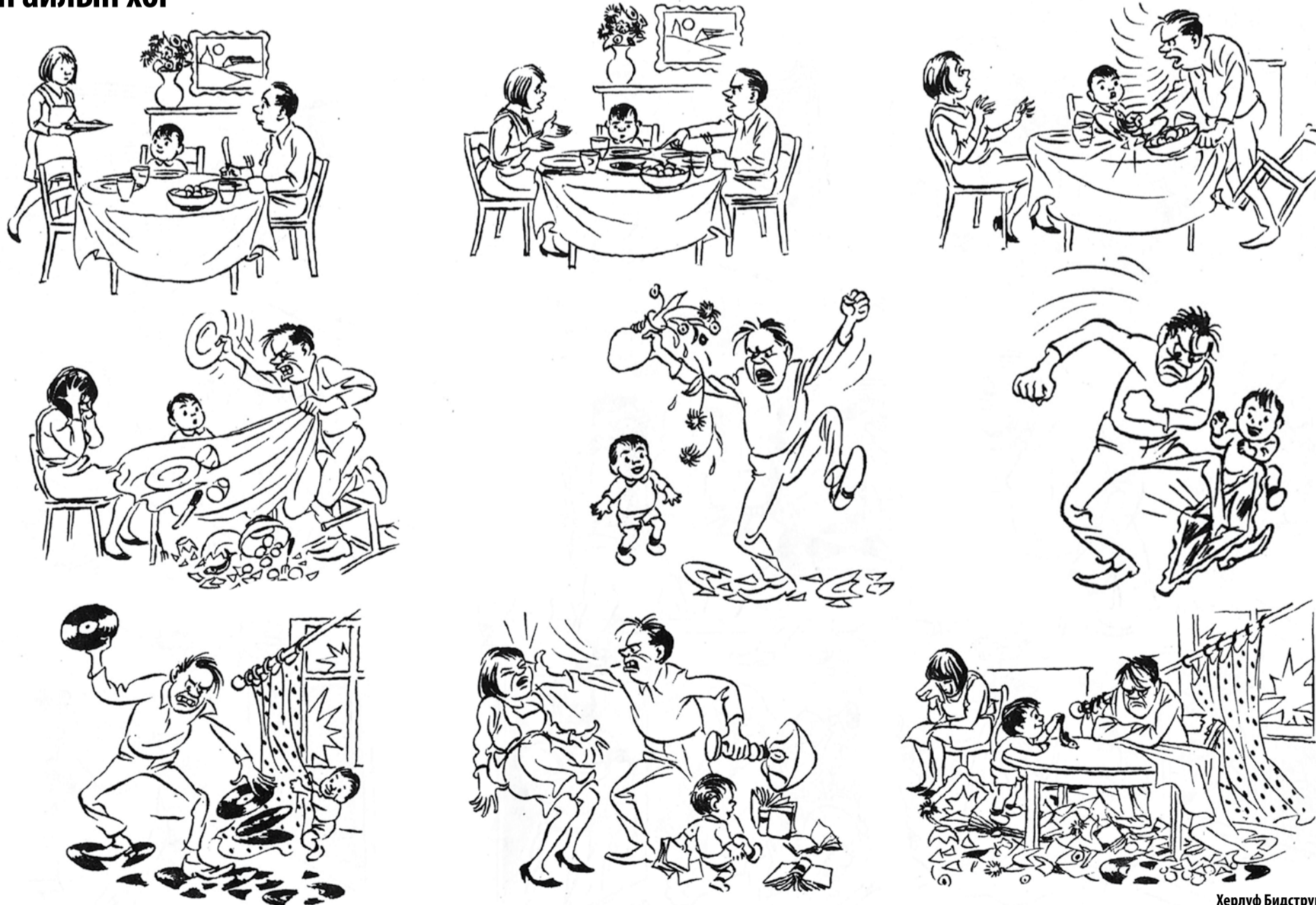
Томчууд бид гар утас зэргээ гэртээ мартсанаа, машинаа зөвшөөрөөгүй газар зогсоовол

ачуулдаг гэдгийг мэддэг, гэвддэг атлаа аминаасаа илүү харж хандах учиртай алаг үрсээ мартаад байгаа нь энэ бүх осол эндэгдлийн шалтгаан болжээ. Хатуудсан зэмлэл гэж үүнийг буруушаах нэгэн үгүй биз.

Амарч зугаалж, баясаж цэнгэхээр гараад үр хүүхдээ үүрд алдаж, цангинасан инээдийг нь дахиж сонсохгүй, булбарай гарнаас нь хэзээ ч хөтлөхгүй болохоос илүү хагачал гэж энэ хорвоод үгүй. Хүүхэд бол гэнэн томоогүй, сониуч, анхаарал болгоомжгүй гэдгийг бид бүхэн мэдэхийн дээдээр мэднэ. Тиймээс ч тэднийхээ эрүүл энх, аюулгүй байдлыг хангах нь бидний журамт үүрэг болохоос биш цагдаа, хүчнийхнээр заалгаад байж таарахгүй. Тэгэвч ийм болтлоо ухамсар доройтсон нь юутай гачлантай. Өврөөсөө ч гарч амжаагүй өөдөсхөн үрсээ үл тоодог хэнэггүй занд хариуцлага нэхэх ухамсар суулгахын тулд хэчнээн үрс хорвоог орхих ёстой юм бэ. [ЗГМ]

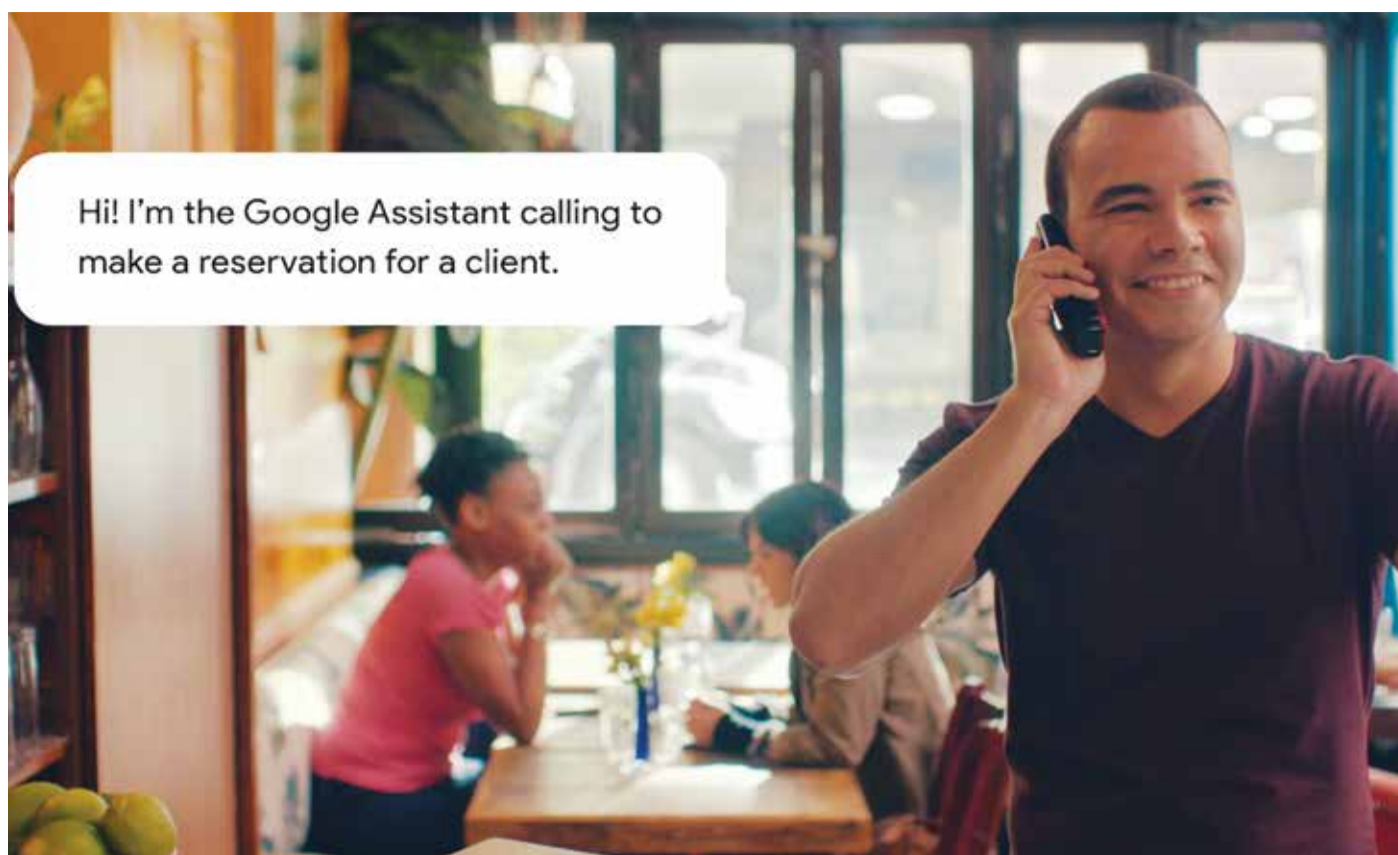
УХААРАЛ ХАЙРЛАХ УРАН ШОГ

Нэгэн айлын хөг

Херлуф Бидstrup

Технологи

Google Duplex хиймэл оюуны туршилт эхэллээ

Хиймэл оюун энэ зунаас ресторанд ширээ захиалж үсчинд цаг авдаг болно

Г.Очир
ЗГМ

Google компани АНУ-ын Калифорни мужийн Маунтин Вью дахь ресторанд цугласан сэтгүүлчдэд сайжруулсан Duplex технологио танилцуулаа. Google Duplex нь гар утас хэрэглэгчийн өмнөөс ресторанд ширээ захиалж, үсчинд дугаар авах чадвартай, хиймэл оюунд тулгуурлаж ажилладаг дуут туслагч. Туршилтад байлцсан сэтгүүлч бүртэй хиймэл оюун ухаан утсаар холбогдож, захиалга хийхээр оролдсон байна.

Туршилтыг ердөө хэдхэн долоо хоногийн дараа ердийн хэрэглэгчдийн дунд эхлэх гэж байгааг Google Assistant-гийн маркетинг хариуцсан дэд ерөнхийлөгч Ник Фокс мэдэгдлээ. Эхний ээлжинд туршилтыг Google-тэй хамтран ажилладаг цөөн байгууллага, хэрэглэгчдийн хязгаарлагдмал хүрээнд үе шаттай явуулна.

Duplex нь юун түрүүнд хэрэглэгчид асуулт тавих дуудлагыг ажлын бус цагаар хийж сурах ёстой. Дараа нь энэ зунаас ресторанд ширээ захиалж, үсчинд дугаар авдаг болно. Одоогоор Google компани ердөө энэ гурван ажилд Duplex-ийг дадлагажуулахаар хичээж байна.

Технологийн The Verge сайтад мэдээлсэнээ үзвэл хиймэл оюуны дуу хоолой хүнийхтэй тун төстэй, “Аанхаа”, “Унн” гэх мэт аялга үг хүртэл хэлж байгааг сэтгүүлчид онцлон дурджээ. Мөн хиймэл оюунаас залгах дуудлага бүрийг бичиж байгаа гэдгийг урьдчилан

сануулж явна. Жишээ болгон нэг дуудлагыг сонирхвол: “Сайн байна уу? Захиалга өгөхөөр тань руу залгаж байна. Би бол Google-ийн автомат захиалгын үйлчилгээ учраас энэ дуудлагыг бичиж явах болно. Ням гарагийн өглөө ширээ захиалж болох уу?”.

Google компани хүмүүс автомат дуудлагатай хэрхэн эвтэй ярилцаж болох вэ гэдгийг тодорхойлсны үндсэн дээр дуу хоолойны өнгийг засан сайжруулж явах юм. Мөн ойлгомжтой байх үүднээс яриаг бичиж байгааг сануулсны дараа робот түр “ммм” гэх мэт завсарлага авч байгаад захиалга өгнө. Duplex-ийг анх турших үед дуу хоолой хүнийхтэй төсгүй байснаас амжилт олоогүй. “Яриаг сонсож дуусгалгүй утсаа тавьчих нь олон гардаг байлаа. Дэндүү хиймэл хоолой хүмүүст таалагдаагүй хэрэг” хэмээн Google Assistant-ийн инженеринг хариуцсан дэд ерөнхийлөгч Скотт Хоффман дурсав.

Техас зэрэг Google зөвшөөрөл авч амжаагүй цөөн хэдэн муж улсыг эс тооцвол Duplex-ийн туршилт удахгүй нийт АНУ даяар эхэлнэ. Одоогоор зөвхөн англи хэлээр хөгжүүлж буй Duplex-ийг газар газрын аялга, нарийн өргөлт зэргийг уг системд ойлгуулахаар Google-ийн хөгжүүлэгчид чармайж байна.

Одоогоор Duplex хүний ярианы өнгийг тун ч дажгүй ойлгож байна. Ярилцагч хүний хоолойны өнгө гайхсан, дургүйцсэн шинжтэй болох үед дуут туслагч хичээнгүй, маргалдаад байдаггүй үйлчлэгч дуурайн дуу нь үл ялиг уучлал хүссэн шинжтэй болж хувирна.

Одоогоор уг систем боловсронгуй бус хэвээр тул Duplex-ийн ойлгож чадахгүй байгаа бүх дуудлага яриаг Google-д илгээн дүн шинжилгээ хийж, хиймэл оюуны алгоритмыг төгөлдөржүүлэн сайжруулж явах юм. [ЗГМ]

Японы кинотеатрт виртуал бодит байдлын кино гарч эхэллээ

Охидын АКВ48 хамтлагийн дүү хамтлаг – STU48-ын гишүүд Токиод болсон хэвлэлийн хурлын үеэр VR кино үзэж байгаа нь

Sony-гийн харьяа Vaio корпораци VR буюу виртуал бодит байдлын киног Японы нийслэлийн Шинжюү дүүрэг дэх кинотеатрт долдугаар сарын хоёрноос эхлэн гаргаж эхэллээ. Персонал компьютерын бизнес эрхэлдэг Vaio нь бодит мэт визуал мэдрэмжийг кино театрын хүчирхэг аудио тоног төхөөрөмжтэй хослуулан хэрэглэх замаар VR зах зээлд бэхжүүлэхээр чармайж байна. Тус компанийн хүчин чармайлтын дүнд Японд VR кино дэлгэцнээ анх удаа гарч байгаа хэрэг боллоо. Эдүгээ VR технологийг ихэвчлэн видео тоглоом, сэдэвчилсэн паркуудын аттракционд түлхүү хэрэглэж байна.

VR нь нүдний тусгай шил зуусан үзэгчдэд киноны орчин нөхцөлд байгаа мэт санагдах гурван хэмжээст дүрслэл үүсгэж өгдөг юм.

Vaio, киноны Toei компанитай хамтран “Neon Genesis Evangelion” цуврал, нэрт манга зураач Фүжио Акацүкагийн бүтээл “Ososatsu Kun” зэрэг алдартай анимэ богино кино хэлбэрээр Shinjuku Wald есөн кинотеатр үзүүлэх юм. Тасалбарын үнэ 1500 иен буюу 13 орчим ам.доллар.

“Бид кинотеатрт кино үзэхийн утга учрыг ихэсгэх гэсэн юм” хэмээн Toei компанийн төлөөлөгч Хиденобу Мурамацү Токиод болсон хэвлэлийн хурал дээр тайлбарлав. [ЗГМ]

ОХУ хүний биед хөнөөлгүй хуванцар материал гаргаж авлаа

ОХУ-ын судлаачид анагаах ухаан, ялангуяа гэмтэл согог, мэс заслын салбарт асар ирээдүйтэй өвөрмөц материал гаргаж авлаа. Судлаачид хүний бие организмд аюулгүй “шингэдэг” био зохицол бүхий хуванцар бүтээж чадсаныг мэдээллийн ТАСС агентлаг уламжлав. Шинэ материалын ачаар жишээ нь гэмтсэн өвчтөний биеэс хожим сугалж авах шаардлагагүй тусгай бэхлэгч хийц үүсгэх боломж бүрдэж байна. Био зохицол бүхий уг хуванцарыг Москвагийн инженер-физикийн хүрээлэнгийн (МИФИ) харьяа Үндэсний судалгааны цөмийн физикийн их сургуулийн салбар, Балаковын инженер-технологийн хүрээлэнгийн

эрдэмтэд бүтээжээ. Судлаачдын бүтээсэн хуванцарыг хэдийн клиник туршилтад шилжүүлээд байна.

“Эрдэмтдийн бүтээсэн био зохицолт материал нь хүний бие махбодид дасан зохицох чадвартай. Жишээ нь хугархай яс холбосон ийм хуванцар бие мах бодь дотор уусаж, улмаар ясанд нэмэлт эрдэс тэжээл өгч бэхжүүлдэг тул хожим дахин мэс засал хийж авах шаардлагагүй” хэмээн судлаачид тайлбарлав.

Бие махбодь дотор уусах чадвартай хиймэл материалыг импортоор авдаг байсан ОХУ туршилт амжилттай болох тохиолдолд хэрэглээгээ дотоодын материалаар хангадаг болох юм. [ЗГМ]

Samsung уян ухаалаг утсанд зориулсан дэлгэц үйлдвэрлэнэ

Samsung компани Өмнөд Солонгосын Асане хот дахь дэлгэцийн үйлдвэрээ уян ухаалаг утас, таблетны дэлгэц үйлдвэрлэх туршилтын шугам болгон өөрчиллөө. Долдугаар сараас туршилтын загвар гаргаж эхлэх тус үйлдвэр 2019 оноос эхлэн жилдээ саяас доошгүй ширхэг уян дэлгэц зах зээлд нийлүүлнэ.

Одоогоор Samsung компани ухаалаг утас, таблетанд 7-8

инчийн уян дэлгэц ашиглахаар дизайныг сайжруулж байгаа юм. Өмнөд Солонгосын үйлдвэрлэгч уян дэлгэцтэй ухаалаг утсыг анх 2018 онд зах зээлд гаргахаар төлөвлөсөн. Гэвч технологийн хүндрэлээс шалтгаалан хойшуулжээ. Уян дэлгэц бүхий бүтээгдэхүүнийг тус компани 2019 онд Испанийн Барселонд болох Mobile World Congress (MWC) үзэсгэлэнгийн үеэр нийтэд танилцуулна. [ЗГМ]

КОНЦЕСС ОЛГОХ УРАЛДААНТ ШАЛГАРУУЛАЛТЫН УРИЛГА

Огноо: 2018 оны 7 дугаар сарын 16-ний өдөр

Уралдаант шалгаруулалтын нэр: “Говийн бүсийн уул уурхайн төслүүдэд үйлдвэрийн технологийн ус нийлүүлэх төсөл”

Уралдаант шалгаруулалтын дугаар: УХГ/2013/317/443

Засгийн газрын тохируулагч агентлаг Үндэсний хөгжлийн газар нь Монгол Улсын болон гадаад улсын хуулийн этгээд, түүний нэгдлийг “Зураг төсөл боловсруулах-барих-ашиглах-шилжүүлэх” төрлөөр хэрэгжих “Говийн бүсэд 120-155 мян.м3/хоног үйлдвэрийн ус нийлүүлэх, шугам хоолой барих төсөл”-ийн концесс олгох уралдаант шалгаруулалтад урьж байна.

Тус төслийн хүрээнд концесс авсан хуулийн этгээд, түүний нэгдэл нь өөрийн болон өөрийн боломжоор олсон хөрөнгөөр Говийн бүсэд 120-155 мян.м3/хоног үйлдвэрийн ус нийлүүлэх, шугам хоолойг барьж гэрээний хугацаанд ашиглана.

Концесс олгох уралдаант шалгаруулалтыг Концессын тухай хуулийн дагуу урьдчилсан болон уралдаант гэсэн 2 үе шаттай зохион байгуулна.

Оролцох санал гаргагчийн урьдчилсан шалгаруулалтын баримт бичгийн дагуу ирүүлсэн оролцох саналуудыг үнэлж, урьдчилсан шалгаруулалтын баримт бичгийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг хамгийн сайн хангасан 4 хүртлэх оролцох санал гаргагчийг дараагийн үе шат болох уралдаант шалгаруулалтад оруулна.

Урьдчилсан шалгаруулалтад оролцох хүсэлтэй хуулийн этгээд, түүний нэгдэл шугам хоолой барих техник, технологийн чадвар, туршлагатай, тус ажлыг санхүүжүүлэх санхүүгийн чадвартай, концессын гэрээний хугацаанд тавигдсан шаардлага, нөхцөлийн дагуу шугам хоолойн засвар, арчлалт, үйл ажиллагааг найдвартай авч явах хүний нөөц болоод техник, технологийн чадвартай байна.

Урьдчилсан шалгаруулалтын баримт бичгийг энэхүү урилгын дагуу төсөлд оролцох хүсэлтээ албан бичгийг эргэн төлөгдөхгүй нөхцөлөөр баримт бичгийн үнэ болох 3 000 000 төгрөг /Банк: Төрийн сан, Хүлээн авагч: Үндэсний хөгжлийн газар, Данс: 100900008053/-ийг тушаасан баримтын хамт ирүүлсэн этгээдэд олгоно.

Урьдчилсан шалгаруулалтад оролцох саналыг 2018 оны 9 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 12.00 цагаас өмнө хүлээн авна.

Уралдаант шалгаруулалтад оролцогч нь шалгаруулалтад тэнцэн концессын гэрээ байгуулах эрх авсан тохиолдолд тус концессын төслийг хэрэгжүүлэх зорилго, үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл бүхий хуулийн этгээд /төслийн компани/-ийг байгуулах шаардлагатай.

УРАЛДААНТ ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ТӨСЛИЙН САНАЛ ХҮЛЭЭН АВАХ ХАЯГ:
Засгийн газрын тохируулагч агентлаг
Үндэсний хөгжлийн газар, Засгийн газрын II байр, 204 тоот. Утас: 261583

Эдийн засаг

МӨНГӨНИЙ БОДЛОГО

Зүүн өмнөд Ази ханшаа хамгаалж эхлэв

Зүүн өмнөд Азийн орнууд валютын ханшийн уналттай нүүр туллаа

◀1

Эдийн засгийн өсөлтөөрөө цахиур хагалж буй Филиппин, Индонез, Малайз, Тайланд улс мөнгөний бодлогоо өөрчилж, сүүлийн хэдэн жил харагдаагүй зоримог алхам хэрэгжүүлж байна. Нэг бүс нутагт хамаарах хөгжиж буй эдгээр улс валютын ханшаа хамгаалж, мөнгөний гадагшлах урсгалыг тогтоон барих хүндэн сорилттой тулгарууд байна. Тиймээс үүний эсрэг шил шилээ даран хариу арга хэмжээ авч эхэллээ.

ФИЛИППИН

Инфляцын түвшин

- Зорилтот 2-4 хувь
- Одоогийн 5.2 хувь

Филиппиний төв банк үнийн өсөлт, мөнгөн тэмдэгтийн уналттай нүүр тулчихаад байна. Тус улсын төв банк багаар бодоход хоёр, өслөө гэхэд дөрвөн хувьд барихаар төлөвлөсөн инфляцын түвшин нь өдгөө 5.2 хувь хүртлээ өссөн. Инфляц ийн төлөвлөсөөс ахихтай зэрэгцээд тус улсын мөнгөн тэмдэг болох песогийн ханш суларч, он гарснаас хойших хамгийн огцом суларсан мөнгөн тэмдэгтийн нэгд тооцогдож байна. Тиймээс мөнгөн тэмдэгтийн ханшаа хамгаалахын тулд Филиппиний төв банк өнгөрсөн сарын 20-нд бодлогын хүүгээ 0.25 нэгжээр өсгөж, 3.5 хувьд хүргэсэн байна. Хэдийгээр тус улсын инфляцын хүлээлт 2019 оны зорилтот түвшинд хүрэх төлөвтэй байгаа ч энэ онд улам өсөх магадгүй байгаа ажээ. Цаашид санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг хангахын тулд бодлогын арга хэмжээ авахад бэлэн хэмээн тус улсын төв банкнаас мэдэгдсэн байна.

ИНДОНЕЗ

Инфляцын түвшин

- Зорилтот 2.5-4.5 хувь
- Одоогийн түвшин 3.12 хувь

Рупигээ хамгаалахаар Индонезийн төв банк туйлын зоригтой алхам хийж буйг шинжээчид онцолж байна. Учир нь тус улсын төв банк тавдугаар сараас хойш гурван удаа бодлогын хүүгээ хөндөөд байгаа юм. Өнгөрсөн сард гэхэд бодлогын жишиг хүүгээ 0.5 нэгжээр өсгөж, 5.25 нэгжид хүргэлээ. Валютын гадагшлах урсгалыг бууруулж, мөнгөн тэмдэгтийн ханшийн уналтыг тогтворжуулах шаардлага зүй ёсоор үүссэн. Тиймээс дотоодын санхүүгийн

ТАЙЛАНД

Инфляцын түвшин

- Зорилтот 1-4 хувь
- Одоогийн 1.38 хувь

Индонез, Филиппин мөнгөний бодлогоо эрс чангалж хэлсэн бол Тайландын төв банк бодлогын хүүгээ өсгөхөд бэлэн байна. Тус улсын төв банкны бодлого тодорхойлогчид бодлогын хүүг өнгөрсөн сарын 20-нд 1.5 хувьд хадгалсан ч дэлхийн эдийн засгийн өөрчлөлт, шилжилтийг дагана гэдгээ мэдэгджээ. Дайран дээр давс гэгчээр Тайландын багын ханш ам.долларын 1.6 хувиар суларсан. Мөн өнгөрсөн сард тус улсын инфляцын өсөлт саарсан ч цаашид нэмэгдэх хандлагатай байна. Томоохон орнуудын худалдаа болон мөнгөний бодлогын өөрчлөлт хөгжиж буй орнуудад эрсдэл дагуулж мэдэхээр байгаа бөгөөд цаашид ам.долларын ханш чангарах төлөвтэй байна. Тиймээс валютын ханшийг хамгаалж, багын үнийн эдийн засагт үзүүлэх үр нөлөөг илүү нарийн ажиглана гэж мэдэгдээд байна.

МАЛАЙЗ

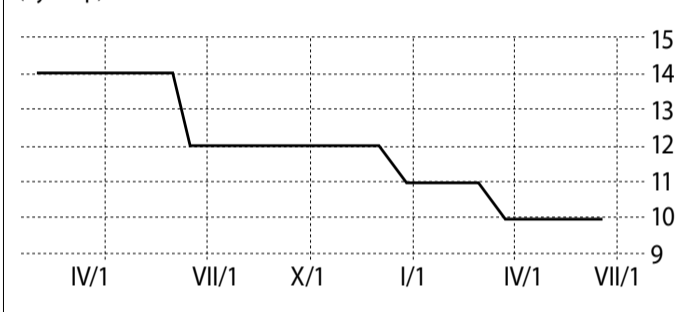
Тэгвэл Малайзын төв банк өнгөрсөн долоо хоногт мөнгөний бодлогын жишиг хүүгээ 3.25 хувьд хадгаллаа. Ийнхүү

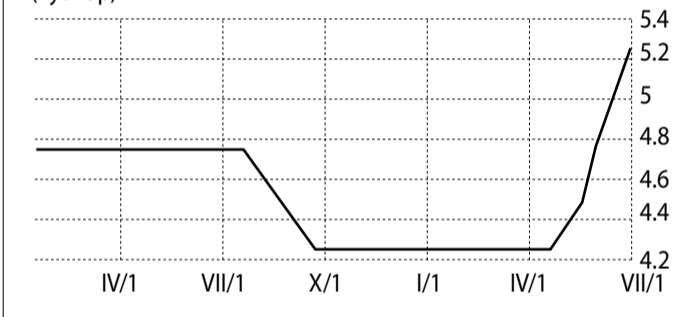
Эдийн засгийн өсөлтөөрөө цахиур хагалж буй Филиппин, Индонез, Малайз, Тайланд зэрэг улс мөнгөний бодлогоо өөрчилж, сүүлийн хэдэн жил харагдаагүй зоримог алхам хэрэгжүүлж байна.

зах зээлийн өрсөлдөх чадварыг хадгалж, олон улсад үүсээд буй тодорхойгүй байдлыг даван туулахын тулд ийнхүү бодлогын чиглэлээ эрс өөрчилсөн хэмээн тус улсын төв банкнаас мэдэгдээд байна. Хэрэв богино хугацаанд тус улсын мөнгөн тэмдэгтийн ханш тогтвортой байвал цаашид ч бодлогын хүүгээ өсгөнө гэж Bloomberg-ийн шинжээчид үзэж байгаа юм.

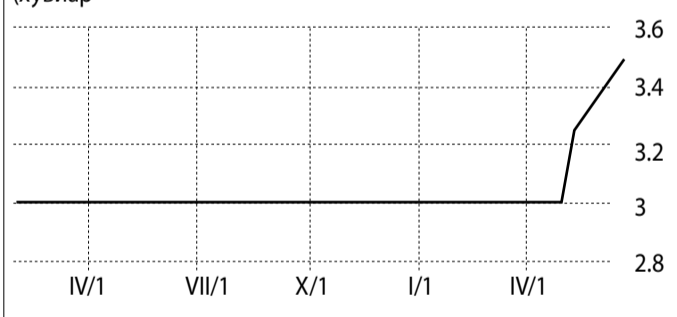
Монгол Улсын бодлогын хүү (хувиар)

Индонезийн бодлогын хүү (хувиар)

Филиппиний бодлогын хүү (хувиар)

харзсан бодлого хэрэгжүүлж байгаа ч улс төрийн хүрээнд өөрчлөлт өрсөсөн нь мөнгө болон санхүүгийн зах зээлд тодорхойгүй байдал дагуулаад байна. Учир нь тус улсын эрх баригч нам солигдсоны улмаас мөнгөний бодлого тодорхойлогчдыг шинээр

томилж хүлээлттэй байгаа юм. Малайзын инфляцын түвшин өдгөө 1.8 хувь байгаа. Гэхдээ тус улсын бодлого тодорхойлогчид хэрэглээний үнийн индекст төдийлэн ач холбогдол өгөхгүй буйгаа мэдэгдсэн. Учир нь газрын тосны ханшийн өсөлт

зарим талаар эерэг нөлөө үзүүлж байгаа аж. Түүнчлэн бараа, үйлчилгээний татварыг бууруулсан нь инфляцын дарамт энэ оны эцэс гэхэд багасна гэж тус улсын албаныхан үзэж байна. Гэхдээ хөрөнгийн гадагш урсгал болон валютын ханшийн уналтыг тогтоохын тулд бодлогын арга хэмжээ авахад бэлэн гэдгээ Малайзын төв банк мэдэгджээ.

МОНГОЛ

Инфляцын түвшин

- Зорилтот 8
- Одоогийн (2018.5) 6.1

Эдийн засгаа тэтгэж, бизнес идэвхжлийг дэмжихийн тулд сүүлийн жилүүдэд мөнгөний зөөлөн бодлого баримталж ирсэн Зүүн өмнөд Азийн хөгжиж буй орнууд валютын ханш хамгаалах аянд нэгдлээ. Тэгвэл төгрөгийн ханш суларч эхэлсэн энэ үед Монголбанк харьцангуй харзсан бодлого хэрэгжүүлж байгаа. Зургадугаар сарын 15-нд төв банкны Мөнгөний бодлогын хороо бодлогын хүүг 10 хувьд хэвээр хадгалж, иргэдийн хэрэглээний зээлийн өр-орлогын харьцааны дээд хязгаарыг 70 хувиар тогтоох шийдвэр гаргасан юм. Ирэх саруудад эдийн засгийн идэвхжил илүү нэмэгдэнэ. Энэ хэрээр инфляци дунд хугацаанд зорилтот найман хувийн орчимд тогтворжих төлөвтэй байгаа аж. Харин сүүлийн нэг жилийн хугацаанд харьцангуй тогтвортой байсан ам.доллартай харьцах төгрөгийн ханш эргэн суларч, 2460 нэгжид хэлбэлзэж байна. Хэдийгээр манай улсын экспорт нэмэгдэж байгаа ч үүнийг даган импорт өсөж буй нь төлбөрийн тэнцэлд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлтэй байна гэж төв банкнаас үзэж буй юм. [ЗГМ]

ЗГМ ТОВЧХОН

» **ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ**
Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаанд гар утаснаасаа оролцох боломжтой боллоо. Биржээс зах зээлийг идэвхжүүлэх, сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх зорилтын хүрээнд зах зээлийн "IPO систем"-ийн API-ийг хөгжүүлжээ. Ингэснээр анхдагч зах зээлийн захиалгыг илүү хялбараар, хэрэглэгчдэд энгийн байдлаар нэвтрүүлэх боломжийг программ хангамжийн компаниудад олгож байна.

» **БАНК, САНХҮҮ**
Олон улсын зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээний Fitch агентлаг Монгол Улсын урт хугацааны зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээг "В-" байсныг "В" болгон дээшлүүлж, төлөвийг "Тогтвортой" болгов.

» УУЛ УУРХАЙ

1.1
Сая тонн. Улсын хэмжээнд энэ онд нийт 8.1 сая баррель буюу 1.1 сая тонн газрын тос олборлож, экспортлох төлөвлөгөөтэй байна.

» МОНГОЛБАНК

3.3
Сая ам.доллар. Монгол Улсын гадаад валютын нөөц 3.3 сая ам.доллартай хүрч, 2017 оны эхэн үетэй харьцуулахад гурав дахин нэмэгдсэн байна.

» БИЗНЕСИЙН ОРЧИН

158.8
Мянга. Улсын хэмжээнд 158.8 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэлтэй байна. Үүний 81 мянга буюу 51 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж байна.

» **ДААТГАЛ**
Өнөөдрийн байдлаар даатгалын салбарт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт 16 компани үйл ажиллагаа явуулж байна.

» ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

8.4
Тэрбум ам.доллар. Уул уурхайн компаниуд 2017 онд нийт 8.4 тэрбум ам.долларын хөрөнгийг өнгөт металлын хайгуулын ажилд зарцуулжээ. Энэ нь 2016 онтой харьцуулахад 15 хувиар өссөн үзүүлэлт.

» IPO

3.3
Сая ширхэг. "Хөвсгөл алтан дуулга" компани нэмж гаргаж буй хувьцааныхаа 3.3 сая ширхэгийг тогтоосон үнийн аргаар нэг бүрийг нь 850 төгрөгөөр стратегийн хөрөнгө оруулагчдад, үлдэх 1.1 сая ширхэгийг олон нийтэд мөн үнээр худалдана.

» ХӨРШ

6.6
Хувь. БНХАУ-ын эдийн засаг энэ онд 6.6, ирэх онд 6.4 хувиар өсөх төлөвтэйг "Азийн хөгжлийн төлөв" тайланд онцолжээ.

ВАЛЮТЫН ХАНШ

АНУ-ын доллар	2,461.66
Евро	2,891.34
Японы иен	22.16
ОХУ-ын рубль	39.43
БНХАУ-ын юань	372.02
БНСУ-ын вон	2.21

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Криптовалютын талаарх СЗХ-ны байр суурь хэвээрээ гэв

Иргэд төрөл бүрийн крипто-валютын арилжаанд оролцож байгаагүй холбогдуулан арилжааны банк болон санхүүгийн байгууллагуудаас энэ талаар хэрхэн ажиллах зөвлөмж, чиглэл хүссэн хүсэлт Санхүүгийн зохицуулах хороонд ирүүлсээр байгаа аж. Тэгвэл криптовалютын эрх зүйн болон зохицуулалтын орчин Монгол Улсад бүрдээгүй байгааг тус хорооноос дахин мэдэгдэж, өмнөх байр суурь хэвээр болохоо илэрхийллээ. Мэдэгдэлд "Олон улсын зах зээл дээр сүүлийн үед олноор бий болж байгаа БитКойн /Bitcoin/, Итериум /Ethereum/ зэрэг криптовалотуудаар төлбөр, тооцоо гүйцэтгэх, арилжаа хийх нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй үйл ажиллагаа. Дэлхийн улс орнууд

ч бодлого, зохицуулалтын нэгдсэн шийдэлд хүрээгүй байгаа юм. Санхүүгийн зохицуулах хороо энэ чиглэлийн дэлхийн хандлагыг тооцооллыг хийж байгаа" хэмээн дурджээ. Криптовалот нэрээр олон шатлалт маркетинг буюу пирамид тогтоолооны замаар хууран мэхэлж, ашиг хонжоо олох үйл ажиллагаа хийгдэж байгааг анхааруулж, ийм зүйлд хууртахаас сэрэмжлэхийг хорооноос зөвлөж байна. Хэрэв иргэн өөрийн итгэл үнэмшлээр төрийн зохицуулалтгүй, зөвшөөрөгдөөгүй санхүүгийн аливаа үйл ажиллагаанд хөрөнгө, мөнгөө оруулбал энэ нь Иргэний хуулиар зохицуулагдах харилцаа тул болзошгүй эрсдэл, хохирлыг өөрөө бүрэн хариуцахыг СЗХ мэдэгдсэн байна. [ЗГМ]

УУЛ УУРХАЙ

Монголбанк эко алтыг экспортлох ажлыг эхлүүлжээ

Б.Тогтох
ЗГМ

"Алт-2" хөтөлбөрийн хүрээнд Монголбанкнаас "Эх орныхоо алтыг Эрдэнэсийн сандаа" аяныг өнгөрсөн сарын эхээр эхлүүлсэн. Таван сарын хугацаанд хэрэгжих тус аяны зорилго нь аж ахуйн нэгж, байгууллагууд олборлосон алтаа төв банк болон арилжааны банкуудад худалдаж, алт тушаалтыг нэмэгдүүлэхэд оршиж байгаа юм. Монголбанк энэ оны эхний таван сарын байдлаар гэхэд нийт 4.95 тонн алт худалдан аваад байна.

Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 73 кг-аар их буюу 1.5 хувиар өсчээ. Лондоны үнэт металлын захын алтны ханш бага

байгаагаас шалтгаалан нэг грамм алт худалдан авах Монголбанкны дундаж үнэ 100,642.85 төгрөг байна. Төв банкны зүгээс цаашид эко алтны үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллахаа мэдэгдсэн юм.

Тус банкны Эрдэнэсийн сангийн захирал П.Эрдэнэтуяа "Эко алт гэхээр төрц буюу байгалиасаа биежсэн хэлбэртэй олдсон алт гэж ойлгох тохиолдол бий. Гэтэл үгүй юм. Байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй хүний хөдөлмөрийг хууль ёсны дагуу үнэлэх, хууль журмыг мөрдлөг болгон ажиллахтай холбоотой шаардлагыг тавьсан дэлхий даяар хэрэгжиж буй Шударга олборлолтын стандартаар бол бичил уурхай эрхлэгчид алт олборлохдоо химийн

хортой бодис ашиглаагүй байх хэрэгтэй байдаг. Мэдээж үүнийг дагаад байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүйгээр олборлолтоо хийж нөхөн сэргээлтийг бүрэн гүйцэтгэсэн байх хэрэгтэй. Дээр нь хүний хөдөлмөрийг шулаагүй, шударга үнэлсэн байх, ялангуяа хүүхдийг хөдөлмөрийн мөлжлөгт оруулаагүй байх зэрэг шаардлагууд тавигддаг. Дээрх шаардлагыг хангаж ажилласан нөхцөлд л эко алт олборлосон гэж үнэлдэг" гэв. Монголбанк бичил уурхайчдын гар аргаар олборлон, баяжуулсан экологийн цэвэр алт буюу Эко алтыг олборлох үйл ажиллагааг дэмжиж Монгол Улсын валютын санг нэмэгдүүлэхтэй холбоотойгоор 2018 оноос Эко алтыг экспортлох ажлыг эхлүүлжээ. [ЗГМ]

ZGM DAILY

ZGM: HIGHLIGHTS

POLITICS

Heads of State of the U.S, Russian Federation, Japan, the Republic of Korea, Hungary and France, as well as Governor-General of Australia, President of the Presidium of the Supreme People's Assembly of North Korea send letter to President of Mongolia Battulga Khaltmaa on the occasion of Naadam festivity.

Chief of Staff of the Office of the President Enkhbold Zandaakhuu attends the inauguration ceremony of Recep Tayyip Erdogan, the re-elected President of Turkey, as a special envoy of President of Mongolia Battulga Khaltmaa. Mr. Mevlut Cavusoglu noted that, as the Minister of Foreign Affairs, he attached great importance to the relations between the two countries, especially highlighting the potential for developing bilateral economic relations. The Minister said that the matter of a direct flight between Ulaanbaatar and Istanbul should be resolved in order to do so.

Led by Prime Minister Khurelsukh Ukhnaa, National Committee on Preparation for Olympic Games convenes. At the meeting, Action Plan on Olympic Games Preparation, which states to claim at least six medals from 2020 Summer Olympics, was approved.

Foreign Minister Tsogtbaatar Damdin receives Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Swiss Confederation to Mongolia Jean-Jacques de Dardel. During the meeting, two sides exchanged views on bilateral and multilateral cooperation and regional security, especially security issues on the Korean peninsula.

ECONOMY

Fitch Ratings upgrades Mongolia's credit Long-Term Foreign-Currency Issuer Default Rating from B- to B. The outlook remains stable. "The upgrade of Mongolia's IDR reflects ongoing improvements to fiscal and external metrics and progress in meeting key IMF programme targets," highlights Fitch.

ECM LLC presents a new user-friendly trade software and app to Mongolian Stock Exchange.

Top 20 Index surges 2.37 percent, to 19,937.54 points. MSE A Index grows 2.1 percent, to 9,657.23 points. MSE B Index increases 1.96 percent, to 9,711.72 points. Market cap stands at MNT 2.44 trillion.

SOCIETY

Mongolian team won one silver and five bronze medals at the 59th International Mathematical Olympiad, held in Cluj-Napoca, Romania on July 3-14.

Mongolian young chess players snatch 13 medals from the 14th Asian Schools Chess Championship 2018 Under 11 Open.

Over 90 thousand tourists arrived in Mongolia for this year's Mongolian National Naadam Festival, which is an increase of 10 thousand compared to last year.

National Power Transmission Grid State Owned Joint Stock Company is replacing power grid cables. Accordingly, some households and entities will experience power shortage between July 17 and 27.

Majority of shopping centers will open today, except Narantuu (will open on July 18), Sunday Plaza (July 18) and Khar Khorin (July 17).

INTRO International Electronic Music Festival 2018 to be held at the Mongol Shiltgeen on August 4.

Scan the QR code to purchase the ticket.

ADVENTURES OF FOREIGN INVESTMENT

Batsaikhan. S / ZGM©

Estimating only the coking coal, which is the highest-value part of Tavan Tolgoi deposits, to be transported 20 million tonnes annually by rail, there is a 100 years of reserve. Geologists say extended explorations may double this figure.

Biography of Tavan Tolgoi residual coal deposits

Tavan Tolgoi contains 7.6 billion tons of coal reserve according to JORC

Baabar
@baabar

I published an article "Tavan Tolgoi" in the "Daily News" newspaper dated July 21, 2007. This is not to retell the story, nor boasting about how "I told you so". It has been exactly six years since then. Regretful six years. If we estimate only the coking coal, which is the highest-value part of Tavan Tolgoi deposits (TT), to be transported 20 million tonnes annually by rail, there is a 100 years of reserve. Geologists say extended explorations may double this figure. Furthermore, there is a high calorie coal reserves, currently estimated at 6 billion tonnes or enough to mine for 300 years. Overall, the TT contains 7.6 billion tons of coal reserve, according to Joint Ore Reserves Committee, an international evaluation system. In addition, South Gobi and Nariin Sukhait deposits each contain 400 million tons of reserve or enough to last 40 years to transport. Also, such high grade, large coal deposits have been discovered in Khovsgol and Khovd aimags. We do not know what else is there. Coal price was fairly good in 2007. Since the 1970's, offers were made to Germany, Japan, North Korea and since the 1990's, China, South Korean Samsung and Australian BHP were offered to use these reserves; however, they all refused. But when coal price started picking up since 2005, some companies from the U.S, China, Japan, Russia, Indonesia, Thailand, Australia, Chile, India and Brazil started showing interest and sent their proposals.

Couple of years ago, a coal shortage occurred when coal mines of Hunter Valley of Australia, one of the largest coal mines of the world, were hit by a flood and coal price skyrocketed. Largest users of the coking coal are Japan, South Korea and China. Majority of coal expenses are in its transportation costs. Landlocked Mongolia has inadequacies in this aspect; however, Bugat, the area with the world's largest iron production is not far from Mongolian border. Therefore, Mongolia has the advantage to cov-

er its weaknesses. Naturally, Indonesia, the U.S and Brazil would not attempt to transport Mongolian coal to their lands. They just want to do business with Mongolia given the condition where the user is near. Japan and South Korea show interest in TT because they are highly dependent from Australian coal; thus, face risks of flood and other disasters, and wanted to reduce this import risk by creating a small dependence from Mongolia. Otherwise, coal is one of the most common minerals in the world. China, who is interested in Mongolian coal, is itself one of the largest coal producers in the world. Chinese mine coking coal from the south of the country and ship it by sea to Tianjin and transport it via rail to Bugat.

By mid-2012, coal price fell by 50 percent within just a couple of months. The deterioration of EU crisis led to a slowdown for Chinese economy. On the other hand, a new technology that can use alternative energy sources except oil and coal has been developed and began to be utilized. Chinese actively began adopting this technology of collecting combustible gases called methane gas which was developed in the U.S. Shale became the next trend. A couple of years ago when the former U.S President Bush stated "we invented a new alternative energy technology. The world will no longer depend on the Middle East soon," he meant this shale technology. In the next few years, the U.S and Mexico will reportedly become the key energy producers in the world with shale. North China also have huge shale reserves and began utilizing it. Revolutionary changes have occurred in the renewable energy technology. A single windmill can generate 10 Megawatt power, they say. Such as this, coal is turning into ash.

I said "coal will be ash" 6-7 years ago, not because I am a fortune-teller. Coal was never a valuable or expensive mineral. Because it is abundant. The dream of moving TT began in the 1970's. Every economists knew that skyrocketed price of coal in 2007 was a temporary phenomenon. Therefore, I said something like "Tavan Tolgoi (Five Hills) coal will turn into ash if five hundred heads argue for five years," in a bit of a rhyme. During this five year period, three government was formed and they all did nothing. They passed a law on strategic deposits and nationalized TT. According to a mapping of Tavan Tolgoi deposits made in 1970, a deposit named "Ukhaa Khudag" was given for use of a Mongolian company. This almost led to civil war. Construction of a railroad south of the South Gobi province became a taboo. It seemed like all Mongolians owned the TT. It looked like the shares of TT was going to be distributed equally to the public. It looked as if the shares

of TT was going to be sold for national companies at a discounted price. Then, a daunting investment law of 2012 banned foreigners from investing. Maybe, only achievement of this past five year was the birth of so many so-called fair citizens defending the wealth of their motherland and beating their chest!

Russia, which had forgotten Mongolia, suddenly remembered us because of TT. They initially proposed to own shares worth USD 1.5 billion and repay by building a railroad. The plan was then altered to transport coal to Pacific ocean from 5 thousand km distance stretching through East Siberia and Far East. Then, it seemed as if they will be the only ones to build and own all railways in Mongolia in the future and that railway will have Soviet standard gauge. Then, they demanded majority stake of the TT shares. Actually, they were stirring up things with an ulterior motive to prevent any large minerals production in Mongolia and if that were to happen, no other countries except China and Russia were able to participate in it. Apart from that, they do not have any need for coal.

Russians were preventing large-scale minerals production in Mongolia

China actually had an interest to get coal from a neighboring country. Therefore, a Chinese state-owned enterprise (SOE) Shenhua competed in TT. However, they also did not like any involvement of a third country, causing as much trouble as possible for the US, Japan and South Korea. They were plotting to own the most of the shares of the TT. Japan and South Korea both wanted about 10 percent of the TT as they wanted to reduce their dependence from import and get certain supply from Mongolia even if the price was high. Because the Australian flood was a big lesson for them. The parties representing these countries are also SOEs. However, they have no mining experience and were just interested in its stake and did not plan on involving in mining and transportations. The U.S Peabody is not state owned, it is a stock-exchange listed, public shareholding company. It is the largest coal producer of the U.S and have over 130 years of experience in the field. They worked several years in the Chinese market with ever growing demand and gained some success. They mainly work with Chinese coal companies in Yunnan and Hunan, South Chinese provinces. They also acquired a deposit in Xinjiang. They are interested in working in

the market of North China and seek new market.

Government negotiated with all interested companies through the Chief of Cabinet Secretariat for three years. There were several cases where foreign company representatives were invited from abroad and then refused to see them, saying "no time, let us meet next time". There is a say "those who ask bows and those who give sits". The Parliament issued several resolutions and outlined that the interest of third countries should equal the two neighbors. However, Russia and China did not agree to this. Only Mongolians can think of a stupid idea to distribute TT equally among the public. TT is valuable because of its gigantic size. There are many deposits in Mongolia that equal one tenth of TT. Once you divide this huge residual deposits into ten parts, everything is reduced and will lose its meaning. Nobody will be interested in this divided strips. When nobody is interested, it is beneficial for the two neighbors. It is not like the world is missing out on Mongolian coal.

During this period, a reason for Mongolian side, who was negotiating with international companies, to delay the TT negotiations emerged. Ivanhoe Mines Ltd was planning to use a deposit named South Gobi, which is south of TT. This company raised USD 500 million from the stock market. Not exactly raising. They loaned USD 500 million from China Investment Corporation under a share transferring condition and SouthGobi collected it at the Stock Exchange of Hong Kong. This way, their following works were accomplished very successfully. They obtained the mining license and permit to operate a mine. Other foreign investors were surprised at how Ivanhoe was succeeding in this country with such bureaucracy and tried to find the reason. Suddenly, they gained additional seven licenses without much of a hassle. Mongolian red tape fell apart before them. Soon, their stock value reached USD 4 billion. Such a valuable business. Ivanhoe Mines is a junior company that owns major stakes of the Oyu Tolgoi. They were not in a level to run this big scale operations. Rio Tinto was interested in buying their shares. Therefore, they sold SouthGobi along with Oyu Tolgoi shares. The deposit was valued at USD 4 billion at stock exchanges. They acquired it when it was expensive and tried to sell the rest to Aluminum Corporation of China Limited (Chalco). Actually, Rio Tinto lost so much from this deal. The value of SouthGobi which was raised in an instant, immediately fell by 10 percent after Rio Tinto's acquisition. Illegally obtained licenses were confiscated and officials involved were arrested and put in jail. Ivanhoe intentionally inflated its share price and deceived Rio Tinto into buying it. The obstacle for

SouthGobi to boost its share price in the stock market was TT. Because if TT was taken by someone after enlisting, it will obstruct the growth of SouthGobi. Consequently, it may not even able to issue an IPO after TT. Therefore, they had to delay the development of TT as much as possible. Our people who participated in this operation, either knowingly or unknowingly, received their appropriate awards. I heard detail about this; however, no evidence has been found so far. So, let me not disclose it. It was an operation worth USD 50 million!. Actually, Mongolian side had no interest in moving the TT project. Because of personal gains. There were cases that Japanese and Korean sides were pressured to buy nine licenses owned by individuals for high prices if they want to be included in TT!

Revenues earned from Mongolian coal sector began to exceed all other sectors. Even Erdenet Mining Corporation did not compare! Nouveau riche tends to show off their wealth lavishly. "To hell with foreigners! Down with the Imperialists! Let us kill the economic hitmen! It is enough to just shovel the coal and toss it beyond the Great Wall," they said. Then they began to shovel and toss them across for real. "You see? There is no need for any infrastructure! Mongolians can run the TT," they said. An SOE "Erdenes" was established. Everybody knows the outcome of that one. The Government, in order to "love" the people and distribute cash, always pressured and demanded Erdenes. They borrowed USD 350 million from Chalco and agreed to export coal until 2018. Took the money, distributed it, everybody got drunk and we ended up in debt. They needed to distribute again to win the next election and begged for another USD 200 million loan. Small-time swindlers began to sell trash to TT. Well, the businesses of SOEs are like that. It was only natural. Coal became ash! The situation before 2007 is back. Private coal companies were shut down. The old woman from the Golden fish folktale remains with her cracked pot, according to the tale. The debt amount borrowed from Chalco to distribute among the public is almost USD 300 million. Compared to this, the 70-year debt from former Soviet Union was repaid back in USD 250 million dollars. After getting rich by selling coal, there were boasts about developing other sectors and producing Mongolian brands. There are many things in the world that are more important than money. However, those are made possible by money. In order to develop other sectors, the "other sectors" must be founded first and that requires money. Mongolian brand coal has turned into ash. Felt slippers can never be a global brand. Our bad reputation became our brand in the end.

2013.5.11

41

Холбооны нөөц өнгөрсөн онд хүүгээ гэнэт өсгөж, дэлхийн санхүүгийн нөхцөл чангарсан ч өрийн түвшин дээшилсээр байгаа нь түгшээх асуудал мөн гэж тус хүрээлэнгийн гүйцэтгэх захирал Хун Тран онцолсон байна.

Гэхдээ олон шинжээч дэлхийн өрийн бодит асуудал хөгжингүй эдийн засгуудад байгаа гэж үздэг. Харин хавьгүй бага зээлтэй учир шинэ зах зээлүүд өрийн асуудлаа шийдэхэд өмнөхөөс сайн бэлтгэлтэй байгаа гэж үзэж байна. Тухайлбал, шинэ зах зээлүүдэд Засгийн газрын өрийн хэмжээ нь ДНБ-ий 48 орчим хувьтай тэнцдэг бөгөөд харьцангуй зохицуулах боломжтой. Гэтэл хөгжингүй орнуудад уг үзүүлэлт 110 хувь байгаа. Үүнээс гадна шинэ зах зээлүүдэд олон нийтийн санхүүжилт сайжирч, олон улсаас мөнгө зээлэх нь багасжээ. Fundamental Intelligence төвийн шинжээч Дэвид

Шинэ зах зээл дэх корпорацийн өр хуримтлал ихтэй Азиас голдуу гаралтайг тэмдэглэв.

Өрийн өсөлт шинэ зах зээлийг түгшээв

Спегел “Өмнөх хямралаас ийм сургамж авсан. Олон Засгийн газар буруугаар эргэсэн үед ОУВС-д найдаж болохгүйг ойлгоод санхүүжилтийн өөр эх сурвалжтай болсон” гэж дүгнэв.

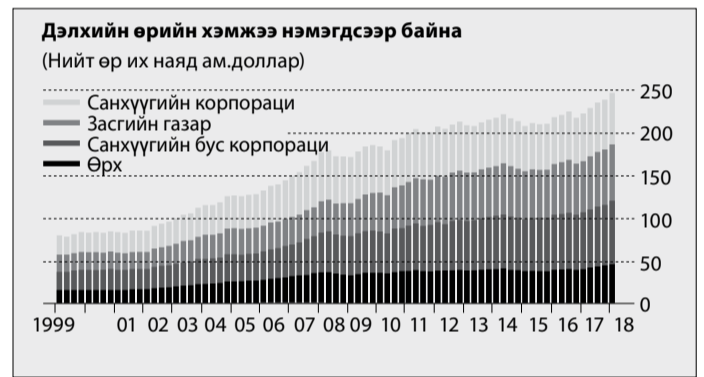
Тэрбээр Мексикийг жишээ болгоод энд орон нутгийн тэтгэврийн сангууд олон улсын капиталын зах зээлийг орлож буйг дурдсан юм. Ноён Тран хөгжингүй зээлд өрийн хугацаа голдуу урт байдаг учир хямралын шинж тэмдгийг тэндээс хайх нь буруу гэж үзэж

байна. Түүний хэлснээр шинэ зах зээл дэх Засгийн газруудын өр илүү сэтгэл түгшээж буй учир нь маш түргэн буюу сүүлийн 10 жилд ДНБ-ий 35 хувиас дээш нэмэгдсэнтэй холбоотой гэнэ. Энд компанийн өр бүр ч хурдан өсөж, арван жилийн өмнө ДНБ-ий 63 хувьтай тэнцэж байснаа одоо 94 хувь болжээ. Энэ үзүүлэлт хөгжингүй зах зээлийнхээс давсан бөгөөд хүрээлэнгийн мэдээлснээр сүүлийн 10 жилд санхүүгийн бус корпорацийн өр ДНБ-ий 85-

90 хувийн хооронд тогтвортой байгаа юм.

Шинэ зах зээлд корпорацийн өр өсөх тутам зах зээлийн нөхцөл чангардаг. Гадаад, дотоодын валютаар арилждаг бонд болон зах зээлийн эргэлт буюу арилжаалж буй бондын хэмжээг хугацаа нь дуусаагүй бондод харьцуулсан хэмжээ багасдаг байна. Schroders фирмийн шинжээч Жим Баррино шинэ зах зээл дэх корпорацийн өр хуримтлал ихтэй Азиас голдуу гаралтайг тэмдэглэв.

Дөрөвдүгээр сарын дундаас ам.долларын бусад валютад харьцах ханш огцом чангарсан. Олон улсын санхүүгийн хүрээлэн дундын санд орж гарах мөнгөнд монитор хийдэг бөгөөд хөрөнгө оруулагчдын идэвх суларч буйг мэдээлжээ. Тус хүрээлэнгийн тооцоогоор тав, зургадугаар сард гадаадын хөрөнгө оруулагчид шинэ зах зээлийн бонд ба үнэт цааснаас 14 тэрбум ам.доллараа татсан байна.

Гол нураагчийн аялал Европыг бужигнуулж байна

Деметри Севастопуло

Даваа гарагт Хельсинкт ОХУ-ын Ерөнхийлөгч Владимир Путинтэй уулзах уулзалтаа Европ дахь долоо хоногийн айлчлалынхаа “хамгийн хялбар” хэсэг болно хэмээн АНУ-ын Ерөнхийлөгч Дональд Трамп тайлбарлаж байлаа. Ноён Трамп Брюссельд НАТО-гийн чуулганаа Европын холбоотнуудтайгаа ярилцсаны дараа, АНУ-тай “онцгой харилцаатай” хэмээн өөрөө сайрхдаг Их Британид очиж Хатан хаантай цайлж, Ерөнхий сайд Тереза Мэйтэй уулзах гэж байгаа нь егөөтэй.

Донсолгоот гурав хоногийн дараа ноён Трамп тайлбараа ажил хэрэг болгож эхлэв. Дональд Трамп НАТО-гийн гишүүн улсууд руу, ялангуяа ХБНГУ руу ширүүн дайрсан нь тус эвслийн удирдагчдыг мэгдүүлсэн зүйл боллоо. НАТО-гийн гишүүн бусад 28 улсыг цочирдуулж орхиод тэрбээр хамаагүй нөхөрсөг зүйл ярихаар Лондон руу нислээ.

Лондонд ч хямраа үргэлжлэв. Ноён Трамп гэргий Меланиагийн хамтаар Уинстон Черчиллийн өвөг дээдсийн өргөө - Бленхэм ордноо пүрэв гарагт хатагтэй Мэйтэй хүндэтгэлийн зоог барьжээ. Врехит-д хэрэгжүүлж буй хатагтэй Мэйн арга барилыг АНУ-ын Ерөнхийлөгч “тун ч бүтэлгүй” гэсэн үгээр тодорхойлсон тухай Sun сонин дуулиант ярилцаагыг энэ үеэр нийтэллээ.

Тодорхойлолтг ноён Трампын стандартаар авч үзсэн ч дэндсэн зүйл. Консерватив намын удирдлагад хатагтэй Мэйтэй өрсөлдөж болзошгүй, саяхан гадаад харилцааны сайдаас огцорсон Борис Жонсон “мундаг Ерөнхий сайд” байх тухай ноён Трамп тайлбарласан нь улс төрийн эмзэг нөхцөлд оршиж буй хатагтэй Мэйг доромжилсон хэрэг боллоо.

Ноён Трампын тоглолт нь энэ хүн “тасалдуулан нураагч” байж, өөрийнхөө тухай түүх

Дональд Трамп, Тереза Мэй нар Британийн Ерөнхий сайдын ажлын өргөөний гадаа

бүтээх дуртайн илрэл хэмээн урьд нь АНУ-ын төрийн нарийн бичгийн даргын орлогч байсан Жон Негропонте үзсэн юм.

“Энэ хүн юу л гэх гэж байгаа бол?” гэсэн хардлага АНУ-ын Ерөнхийлөгчтэй ярилцагсад төрдөг болсныг ноён Негропонте тайлбарлав. Тэрбээр “Тереза Мэйгийн тухай түүний тайлбар бол Британийн улс төрийн мэтгэлцээнд эрээ цээргүй хутгалдсан хэрэг” гэсэн юм.

Ноён Трамп Европт хөл тавьмагцаа л “барилга нураадаг түншүүр” болж хувирсныг НАТО-д АНУ-ын Элчин сайд байгаад, хожим нь төрийн департаментад гуравдугаар зэргэлэлийн ажилтан болсон Николас Бернс тайлбарлав.

“Энэ хүн Германтай ил тод сөргөлдөж, НАТО болон Европын удирдлагад хатагтэй Мэйтэй өрсөлдөж болзошгүй, саяхан гадаад харилцааны сайдаас огцорсон Борис Жонсон “мундаг Ерөнхий сайд” байх тухай ноён Трамп тайлбарласан нь улс төрийн эмзэг нөхцөлд оршиж буй хатагтэй Мэйг доромжилсон хэрэг боллоо.

Ноён Трампын тоглолт нь энэ хүн “тасалдуулан нураагч” байж, өөрийнхөө тухай түүх

ганхуулж, үр дүнд нь биднийг бас сулрууллаа”.

“Зөөлөн Врехит” баримтлаад байвал Британитай цаашид худалдаа хийхэд хэцүүг ноён Трамп анхааруулсны зэрэгцээ “Тереза Мэйд хэлээд байхад даан ч үг авсангүй” хэмээн мэдэгдсэн юм. Эсэргүүцлийг үл харгалзан АНУ-ын Ерөнхийлөгчийн айлчлалыг гурвалдугаар зэргэлэлийн ажилтан болсон Саймон Фрэйзер тайлбарласан юм. “Энэ хүн ерөнхий сайдын талаар ивээн тэтгэгчийн өнгө аясаар яриад байгаа нь л надад хамгийн хэцүү санагдлаа” хэмээн ноён Фрэйзер өгүүллээ.

Ноён Трамп үйл явдлын өрнөлийг жишим ч үгүй эргүүлдгийн жишээг баасан гарагт Ерөнхий сайдын өргөөнөө болсон хэвлэлийн хурал тод харууллаа. “Лут ажиллаж байгаа гайхамшигт

эмэгтэй. Манай харилцааг би хамгаас онцгойлон авч үздэг” хэмээн тэрбээр мэдэгдэж байлаа.

Болж буй бүхэн ноён Трампын хувирамхай уялдаагүй төрөлх чанарыг ойлгуулсан юм. Хэдхэн цагийн өмнө буюу пүрэв гарагт хатагтэй Мэйг дайрч давшилсан тэрбээр Врехит-ийн асуудалд хутгалдах нь зохисгүй зүйл хэмээн ярьж байх юм. Өмнөх өдөр нь ХБНГУ-ыг учир зүггүй шүүмжилж байсан хүн канцлер Ангела Меркельтэй уулзахдаа хоёр улсын харилцаа “агуу” хэмээн тодорхойлж байв.

“Өглөөний цайны үеэр Меркелийн талаар хэлсэн Трампын тайлбар, хожим уулзалтын дараа хэлсэн тайлбар нь хоёр өөр Трампын амнаас гарсан баймаар” хэмээн Вашингтон дахь гадаад бодлогын эксперт өгүүллээ. “Хэрвээ АНУ-ын өөр Ерөнхийлөгч ийм чухал харилцааны талаар хэдхэн цагийн дотор эрс тэс хоёр өөр тайлбар хийх юм бол Сенатын гишүүд лав сэтгэл мэдрэл нь зэрүүл эсэхийг шалгуулах байлаа” хэмээн Эксперт онцлолоо.

Telit чип үйлдвэрлэлээ хятадуудад зарлаа

Ник Филдс, Наоми Ровник

Жилийн өмнө хуучин гүйцэтгэх захирал нь АНУ-д луйврын хэрэгт холбогдсон Их Британийн технологийн Telit компани автомашины чип үйлдвэрлэлийн салбараа хятад худалдан авагчид зарахаар боллоо. Чинхуа их сургуулийн харьяа, Хонконгийн биржид бүртгэлтэй TUS International компани 105 сая ам.доллараар тус салбарыг худалдан авна. Гэхдээ Telit компани чип дизайны салбараа үндсэн бизнесээсээ салгах 12 дугаар сар хүртэл наймаа бүрэн дуусгавар болохгүй.

Тус компани автомашины зориулалттай чипээ Tesla зэрэг олон компанид нийлүүлдэг. Telit тайлан балансаа тэнцвэржүүлж, тарамдсан бизнесээ цэгцэлж эхэлсэн өнгөрсөн оны аравдугаар сард уг наймааны тухай Financial Times анх мэдээлсэн юм.

Telit-ийн гүйцэтгэх захирал Үзи Катс (Oozie Cats) зөвлөхүүдэд мэдэгдэлгүйгээр АНУ-д Uzi Katz хэмээн үйл ажиллагаа явуулсан нь илэрснээс шалтгаалан наймдугаар сард албан тушаалаа орхисны дараахан уг мэдээлэл гарчээ.

Автомашины чип үйлдвэрлэлийн салбараа зарж буй Telit цаашид бусад бизнесээ ч худалдах болов уу хэмээн компанийн одоогийн нөхцөлийг сайн ойлгож буй хоёр ч эх сурвалж үзэж байлаа. Ноён Катс огцорсны дараахан Telit-д хувьцаатай болсон БНХАУ-ын

Run Liang Tai (RLT) сан тус компанийн удирдлагатай уулзсан ч ойрын хугацаанд албан ёсоор үнэ хаяхгүй. Гуравдугаар сард БНХАУ-ын Sunsea Telecommunications компанитай шууд дэвшүүлэхээс татгалзсан тул Telit-ийн тайлан тэнцэл нийт 98 сая ам.доллараар сайжирна.

TUS нь ердөө сүүлийн хэдхэн долоо хоногт л тус компанид гол үнэ хаягч болж хувирсныг мэдээлэлд ойр эх сурвалж өгүүлсэн юм. TUS-ээс өгсөн үнэ анх таамаглаж байснаас бага, боловч наймаа дуусмагц Telit-д 125 сая ам.долларын хөрөнгө төвлөрүүлэх боломж олгоно.

Хувьцаа эзэмшигчид нь жил тутмын уулзалтаараа дахин мэдээлэхээс татгалзсан тул Telit-ийн ерөнхий захирал болон удирдах зөвлөлийн гишүүд өнгөрсөн сард бүгд огцорчээ.

Автомашины чип үйлдвэрлэлийн салбараа зарснаар “компанийн өр эрс багасаж, бизнес ч санхүүгийн хувьд уян хатан болно” хэмээн Telit-ийн гүйцэтгэх захирал Ёси Фэйт баасан гарагт тайлбарлаж байлаа.

Өдрийн хэмнэл

ТВ ХӨТӨЛБӨР

- 07.00** “Өглөө” хөтөлбөр
- 11.00** Хөлбөмбөгийн ДАШТ-ний Алтан медалийн төлөөх тоглолт /давталт/
- 14.00** “Хүний мөс” Хятадын олон ангит уран сайхны кино 1-р анги
- 16.50** Шуранхайн нууцад нэвтрэхүй
- 18.30** “Олон нийтийн цаг” шууд
- 20.00** “Цагийн хүрд” мэдээллийн хөтөлбөр /шууд/
- 21.10** “RUSSIA-2018” Хөлбөмбөгийн ДАШТ-ний тойм нэвтрүүлэг /шууд/
- 23.10** “Дөлгөн Дон” Оросын олон ангит уран сайхны кино 1-р анги

БОЛОВСРОЛ HD

- 07.25** “Бяцхан оцон шувуу Пороро” хүүхэлдэйн кино 2.38-45-р анги
- 09.00** “Монголчууд ХХ зууны эхэнд” нэвтрүүлэг
- 10.00** “Хамгийн сайхан нь гэр бүл” ОАК 48-р анги
- 14.05** “Энэ миний наадам” баярын хөтөлбөр
- 16.05** Хэрэглээний Хятад хэлний хичээл № 25, 26
- 20.40** “Та 5 дугаар ангийн хүүхдээс ухаантай юу?” шоу нэвтрүүлэг
- 22.00** “Нууц материалууд” ОАК 5.4-р анги
- 23.05** “Көсем” ОАК 1.8-р анги

- 06.00** “Сонсьё, Сурья, Дагая” /season-2/ 12-р анги
- 07.50** “Хүргэн хүү” МУСК
- 10.00** “Орчин үеийн гэр бүл” ОАК /season-1/ 24-р анги
- 13.30** “Шидтэний шавь” УСК
- 17.30** “Часс...COOK SHOW” 1-р хэсэг
- 20.00** “Миний алтан амьдрал” СОАК 23-р анги
- 21.30** “24” ОАК /season-2/ 24-17-р анги
- 00.00** “Хар хун” УСК

ЗУРХАЙ

Билгийн тооллын 4
Зуны адаг шарагчин хонь сарын долоон улаан мэнгэтэй шарагчин тахиа өдөр.
Үс засуулбал: Бие эрхтний хүч сайжирна.
Наран ургах, шингэх: 05.12-20.48
Барилдлага: Үхэх
Шүтэн барилдлага: Авахуй
Суудал: Уул

Аргын тооллын долдугаар сарын 16, Сумъяа гараг.
Билгийн тооллын 4, Бага морь одтой, шарагчин тахиа өдөр.
Өдрийн наран 05.12 цагт мандан, 20.48 цагт жаргана. Тухайн өдөр үхэр, могой жилтнээ аливаа үйлийг хийхэд эерэг сайн. Эл өдөр элдэв үйлд хянуур хандах хэрэгтэй ба ан, гөрөө хийх, мал, адгуус муулах, гарагийг тахи, хагалгаа хийлгэх, гэр бүрэхэд сайн. Мод суулгах, нарийн зөвлөгөөн хийх, улаа гаргах, хиншүү хярвас гаргахад муу. Өдрийн сайн цаг нь хулгана, бар, туулай, морь, хонь, тахиа болой. Хол газар яваар одогсод баруун хойш мөрөө гаргавал зохистой. Үс шинээр үргээлгэх буюу засуулбал бие эрхтний хүч сайжирна.

ОНЦЛОХ ҮЗВЭР

Электро хөгжмийн орон зайг “Интро Улаанбаатар”-аас

Techno, House хөгжмийн хослол, техникийн хөгжил дэвшилтэй салшгүй холбоотой электроник хөгжмийн орон зайг Улаанбаатарын залууст мэдрүүлэх “Интро Улаанбаатар” анхны олон улсын хэмжээний хөгжмийн фестиваль болох гэж байна. Уг хөгжмийн наадам анх 2009 онд Бээжин хотноо

зохиогдож байсан бөгөөд, Шанхай, Шиедао, Шиаме, Амстердам зэрэг хотуудад жил бүр зохион байгуулж байжээ. Өдгөө “Интро” нь БНХАУ-ын хамгийн том хөгжмийн наадам болсон аж. Харин энэ жилийн “Интро Улаанбаатар” хөгжмийн наадамд Монгол, ХБНГУ,

Франц, Литва, Япон, БНСУ, БНХАУ, Вьетнам зэрэг орноос 20 гаруй дижей ирж оролцох юм. Монгол Улсаас дижей Biliguudei, ТМК нар оролцон, олон улсын уран бүтээлчидтэй хамт фестивалийг доргиож юм байна. Тус хөгжмийн фестиваль ирэх сарын 04-нд Монгол шилтгээнд болно. [3ГМ]

“Best Overtures of the World” тоглолт
Хаана: Улсын филармони
Хэзээ: 2018.11.09
Тасалбарын үнэ: ₮ 25 мянга

Цагаан лавай чуулгын “Нүүдэлчний аялгуу” тоглолт
Хаана: МТЗ-ын дуу бүжгийн чуулга
Хэзээ: 2018.06.22-07.15-ны өдөр
Тасалбарын үнэ: ₮ 20 мянга

Hotel Transylvania 3: “Зуны амралт” хүүхэлдэйн кино
Хаана: “Өргөө” (IMAX)
Хэзээ: 2018.07.11-нээс
Тасалбарын үнэ: ₮ 10-25 мянга

Баянмонгол-50 жил баярын концерт
Хаана: Соёлын төв өргөө
Хэзээ: 2018.11.23
Тасалбарын үнэ: ₮ 15-30 мянга

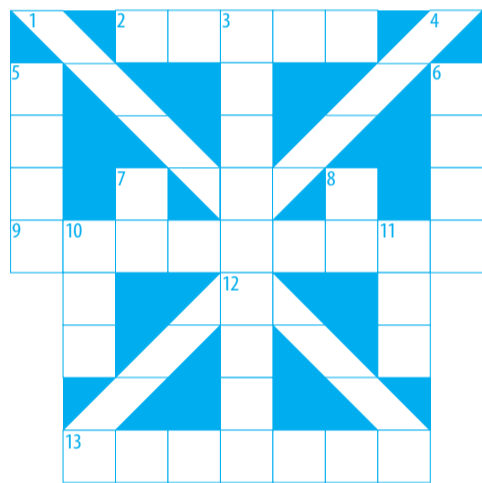

Улсын Филармонийн үзвэрийн 47 дахь жилийн нээлтийн тоглолт
Хаана: Улсын филармони
Хэзээ: 2018.10.12-ны 19.00 цагт
Тасалбарын үнэ: ₮ 25 мянга

Хүн шоргоолж 2 кино
Хаана: “Өргөө” (IMAX)
Хэзээ: 2018.07.06-наас
Тасалбарын үнэ: ₮ 10-25 мянга

ЗГМ: ҮГИЙН СҮЛЖЭЭ

- гөрөөс
7. Хүйс
8. Гарвал үндэс угшил
10. Хөлбөмбөгийн ДАШТ-ийг анх удаа нутагтаа зохион байгуулсан их гүрэн
11. Либери улсын Ерөнхийлөгч, хөлбөмбөгийн од

Хөндлөнгөөр:

2. Гийчин
9. Монгол Улсын ХХ зууны манлай уртын дуучин (эрэгтэй)
13. Нүхлэгдсэн

Ташуургаар:

1. Элсэн далайн хөлөг
4. Хөгжмийн зэмсэг

- 12-13. Агаарын тээвэр
12. Даншиг наадмын ах дүү
их аваргуудын эцэг, зааны хүү, даншигийн заан (Сэцэн хан аймаг)

Өмнөх дугаарын хариу / 07.09

Э	Р	Д	Э	Н	Э	Ч	У	Л	У	У	Н
Р	О	И	К	У	А						
Д	А	М	Д	И	Н	А	Л	Т	А	Й	
Э			А						И		Д
Н	А	Ц	А	Г		Т	У	Л	Г	А	А
Э		А	О			У	У	Э			Н
О	В	С	Г	О	О	Ч	И	М	Э	Д	
Ч			А			О		Е		О	
И	Т	А	Л	Ь		Х	О	Н	Г	О	Р
Р						Ь					Ж

ЦАГ АГААР

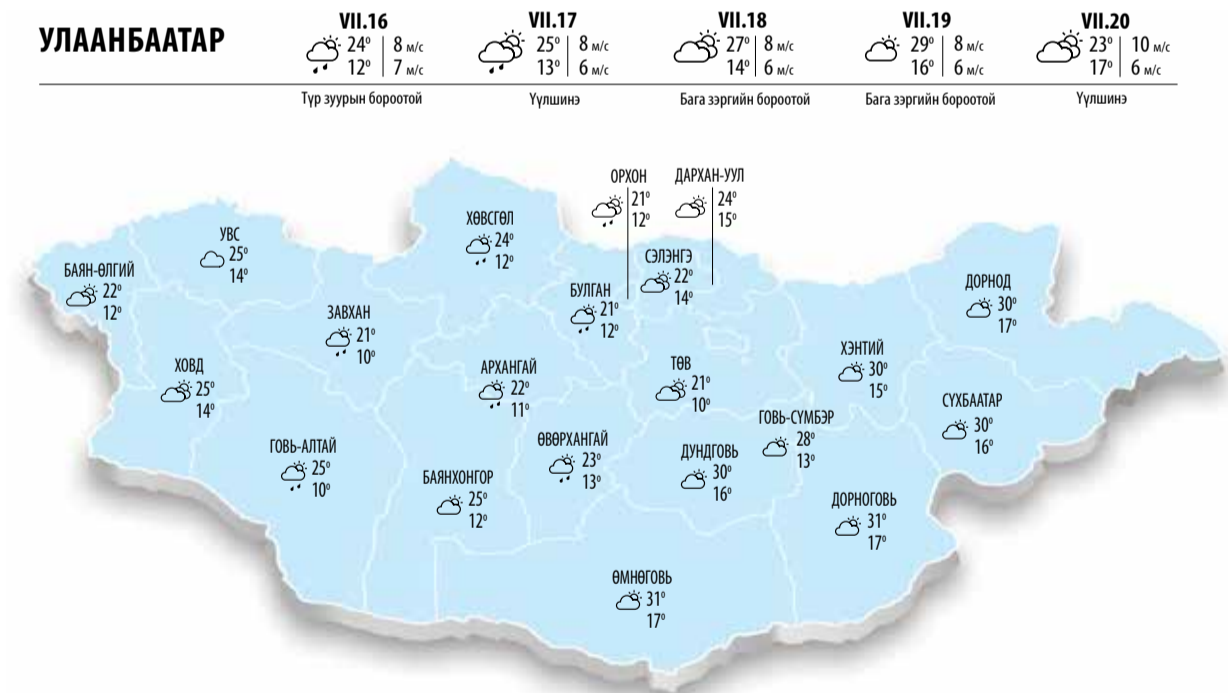

ФОТО АГШИН

Антарктидаас бусад бүх тивд өргөн дэлгэр тархсан мэрэгчдийн овгийн нэг төлөөлөл нь зурам. Бэлчээрийн дайсан гэж ад үзэгддэг ч бүргэд, сар, үнэг, хярс, өмхий хүрэн зэрэг амьтдын гол хоол болдог байна. Б.Батдорж / ЗГМӨ

ЗГМ: СУДОКУ

1								
2			8					9
8	7	1			3			2
		4			1	9		
			6		9			1
		1				8	5	7
							3	
8			9	7				
			6	3				

2	1	5	8	9	6	7	4	3
6	8	3	7	4	1	2	5	9
4	7	9	2	3	5	1	6	8
8	2	6	9	1	7	4	3	5
1	9	7	3	5	4	6	8	2
3	5	4	6	8	2	9	1	7
9	6	8	4	7	3	5	2	1
5	3	2	1	6	9	8	7	4
7	4	1	5	2	8	3	9	6

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ЦАГИЙН ХУВААРЬ

ЭРЭЭН-УБ	18.00	11.15
УБ-ХӨХ ХОТ	20.00	20.49
ХӨХ ХОТ-УБ	22.50	11.15
УБ-ЭРХҮҮ	21.10	02.40
ЭРХҮҮ-УБ	15.35	06.20
УБ-СҮХБААТАР	21.15	05.12
СҮХБААТАР-УБ	20.55	05.03
УБ-ЭРДЭНЭТ	20.30	07.45
ЭРДЭНЭТ-УБ	19.10	05.48
УБ-ЗАМЫН-ҮҮД	17.20	07.05
ЗАМЫН-ҮҮД-УБ	17.35	08.55

НИСЛЭГИЙН ЦАГИЙН ХУВААРЬ

УБ-БЭЭЖИН	06.10	08.25
БЭЭЖИН-УБ	09.30	12.00
УБ-СӨҮЛ	08.40	12.50
СӨҮЛ-УБ	14.20	17.00
УБ-ТОКИО	07.45	13.40
ТОКИО-УБ	14.40	19.15
УБ-ЭРХҮҮ	07.50	09.15
ЭРХҮҮ-УБ	10.15	11.45
УБ-ХӨХ ХОТ	13.10	15.50
ХӨХ ХОТ-УБ	16.50	19.20
УБ-МӨРӨН	13.30	15.00
МӨРӨН-УБ	15.30	16.50